ЭГТЭЙ, ЭМЭГТЭЙ КОЛХОЗНИГУУД! КОЛХОЗНО ДЕМОКРАТИИЕ ХҮГЖӨӨГТЫ!
КОЛХОЗ ТАРЯАШАДТА КОММУНИЗМЫН ҺУРГУУЛИ БОЛОЖО ҮГЭНЭ!

БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

39-дэхи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Улаан-Үдын горкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй орган

№260 (10014) | 1962 оной ноябриин 2, пятница | Сэн 2 мүнгэн

МАНАЙ ҮЕ САГАЙ ОЮУН БОДОЛ, НЭРЭ ХҮНДЭ, ҺЭШХЭЛ

„Правдын" түрүү бэшэгһээ

...ин шэнэ Програм... КПСС-эй XXII съездын ... үдэрэй ойе мүнөө ...жэ, Агууехэ Октяб... жэлэй ойе угтахаяа ..., совет хүнүүд байл... ...енүүдтэ шалгаран ха... Коммунис парти, ... вождь, эмхидхэгшэ ...р Ильич Ленин тушаа ...долоо хамагай тү...хандуулна.

... табан жэлэй урда ...бриин хэсүү бэрхэтэй ...тэ, революциие хар...эдүүдэй дараха гэжэ ... муухайгаар һэдэжэ ... коммунистнууд болон ... дайсадай хаа хаана...дан гүрдэжэ байхада, ... бидэнэр этигэнэбди, ... манай үе сагай оюун ...рэ хүндэ, һэшхэл гэ...эр тоолонобди гээд ... хэлэһэн үгэнүүд бү...эй дээрэ омог дорюу...ряатан дуулдаа һэн. ... зол жаргалай, аша ...рэнэй гэгээн гэрэлгэ ... тулада Ленинскэ ... гаргаһан түүхэтэ ...юнтэйшье жэшэхын ... Манай парти эрхэ ...гэрэл туяае бүхы дэл... сасаруулжа, социа... болон коммунизмын ...гэжэ, хүн түрэлтэнэй ...нда ехэ хубилалта... боложо байһан үе са... зуун жэлээ алдар...эжэ Н. С. Хрущев ... XXII съезд дээрэ хэ...

... бүхы илалтанууд ... угаа ехэ ажал ябуул...энэй сэсэн мэргэн ле...олитикатай таһарша...ботой. Марксистско... һургаалда үнэн сэхэ ...ммунистнуудай пар...ализмда эсэргүү эрид ...сэлдэ хүдэлмэришэн ... ажалшадые бодхоон ... Агууехэ Октябриин ... революциин илал...анай Эхэ оронии ...эдэһэн бүхы интер... бута сохилгые ... байна. Ленинэй пар...элбэрээр манай орон ... социализм хүсэдөөр, ...аад, коммунизм үр...айсатайгаар байгуу... материальна, оюун ... соёл культурын угаа ... байгуулагдаа.

... хадаа эдэ бүгэдые ... туһада зорюулан ... Ажалшадай зол ... түлөө тэмсэлдэ пар...үсэ шадалаа, сухари...олюционно эршэ зо...юулна. Юуб гэхэдэ, ...ба хэхэ гээшэ тэ...ал ябуулгын арюун ... зорилгонь болоно ...дай зол жаргалай ... зоригтойгоор тэм...ПСС-тэ совет хүнүүд ...шагүй ехэ дуратай, ... этигэдэг, тэрэниие ...р дэмжэдэг. КПСС...ездын хараалһанай ...нскэ хараа шугамые ... бэелүүлһэнэйнгээ, ... хүндэ һүгэдэн шү...ойшолонгуудые усад...аа, парти болон гү... байдалда ленинскэ ...удые һэргээһэнэйн... партиин дүүргэдэг ... нүлөөн бүри ехээр ... байна.

...й Программа хадаа ...тическэ общество ... агууехэ, научна та... үндэһэлэн баримта... программа мүн бо... Программын баталан ... арадай дунда ...агүй агууехэ түүхэ... болоһон байна. Твор...арксизм-ленинизмын ... ехэ документ Агуу...риин хэрэгэй, Маркс, ... Ленинэй хэрэгэй ...ажа байһан тухай ... үгэнэ. КПСС-эй ... хадаа шэнэ обще...нифест болоно гээшэ. ... Программа хадаа ...он ажалшадай ажа-

лай болон тэмсэлэй программа болоно. Партиин, тэрэнэй ленинскэ Центральна Комитедэй аша үрэ бологшо КПСС-эй Программа олон миллион хүнүүдэй сэдьхэл зүрхые эзэлээ, бүхы совет арадай шухалын шухала, түрэл дүтын хэрэг, тэрэнэй туг, соёл сурталай зэбсэг боложо үгөө. Энэ программа хадаа ажалшадай эгээн шухала аша туһые, уг зорилгые харуулна. XXII съездһээ хойшо үнгэрһэн жэл съездын шиидхэбэринүүдые, КПСС-эй Программые амжалтатайгаар бэелүүлхын түлөө бүгэдэ арадай тэмсэлэй жэл, манай үе сагай Коммунистическэ манифестын үзэл сурталай уласхоорондын оршондо улам ехээр нүлөө үзүүлдэг жэл болоһон байна.

Үнгэрһэн жэлдэ агууехэ үйлэ хэрэгүүд бүтээгдээ. Совет арад ленинскэ партиин хүтэлбэреэр КПСС-эй Программые бодото хэрэг дээрэ илалта түгэлдэрөөр бэелүүлжэ байна. Энээниие долоон жэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэжэ байһан промышленностиин хүсэн түгэлдэр алхамууд, гэр байра барилгын угаа ехэ далайса, замбуулинай дайда руу эрэлхэг зоригтойгоор ниидэлгэнүүдые хэхэ арга олгоһон научно-техническэ дэбжэлтын туйлалтанууд, КПСС-эй Программые, партиин ЦК-гай мартын Пленумэй хараалһан зорилгонуудые бэелүүлжэ байһан хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй амжалтанууд харуулжа үгэнэ.

Коммунизмын материально-техническэ үндэһэ һуури байгуулгада, коммунистическэ обществын харилсаануудые тогтоолгодо, шэнэ хүниие хүмүүжүүлгэдэ манай туйлаһан амжалтанууд арсашагүй. Мүнөө туйлагдаад байһан юумэнүүднай ойрын хорин жэлэй турша соо совет арадай бүтээхэ асари ехэ хэрэгүүдэй имагтал түрүүшын алхам болоно гээшэ. Парти хадаа манай ороной барагдашагүй ехэ материальна болон оюун бодолой хүсые, арадай бурьялма эршэ зоригые коммунизмын хэрэгтэ зорюулна, манай экономикын барагдашагүй арга боломжые ашаглана, арадай байдалые улам саашадань һайжаруулна.

Коммунизмын материально-техническэ үндэһэ һуури байгуулха гээшэ партиин болон арадай гол экономическа зорилго болоно. КПСС-эй Программа дотор найруулагдаһан ленинскэ хараа шугам иимэ байна. Парти энэ хараа шугамые шууд сэхээр баримтална, арадай ажахые хүгжөөхэ шухала зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэнэ.

Социалис демократиие саашадань хүгжөөхэ, ниитын организацинуудай дүүргэдэг үүргые дээшэлүүлхэ тухай парти угаа ехэ оролдолго гаргадаг. Парти хадаа наука болон соёл культурые, арадай гэгээрэлые хүгжөөхэ, бүхы ажалшадые суртал бодолой талаар хатуужангяар, коммунизмын хэрэгтэ үнэн сэхээр, ажалда болон ниитын ажахыда коммунис ёһоор хандадагаар хүмүүжүүлхэ талаар угаа ехэ хүдэлмэри хэнэ, манай урагшаа дабшалгада һаад ушаруулдаг бүхы хуушанай үлэгдэлнүүдтэй тэмсэл хэнэ.

Манай парти өөрынгөө интернациональна уялгые нангинаар дүүргэн, агууехэ социалис хани нэгэдэлэй оронуудай, уласхоорондын хүдэлмэришэнэй болон коммунис хүдэлөөнэй нэгэдэлые болон хүсэ шадалые эсэшэ сусашагүйгөөр бэхижүүлнэ. КПСС-эй Программын зоригжуулхы үзэл бодол бүхы дэлхэйн коммунистнуудта, ажалшадта этигэл найдабари, дайшалхы дура зориг түрүүлнэ, тэдэндэ угаа ехэ үльгэр жэшээ боложо үгэнэ. Энэ программа хадаа эб найрамдалай, демократиин, социализмын түлөө бүри ехэ хүсэтэйгөөр тэмсэхэ эшэ үндэһэн боложо үгэнэ. Коммунизм хабарай сагай ерэжэ байһан шэнгеэр, дэлхэй дээрэ дэлгэрэн мандажа, бүри ехэ хүсэтэй боложо байна. «Коммунистическэ манифестые» Маркс, Энгельсын бэшэхэ үедэ оройдоол гурбан зуун коммунист бии байһан аад, мүнөө тэдэнэр 40 гаран миллион болоо.

Коммунизм болон эб найрамдал хоорондоо таһаршагүй холбоотой гэжэ хүнүүд мүнөө хэзээ хэзээнэйхиһээ үлүү һайнаар ойлгодог болоо. Партиин Программа хадаа эб найрамдалые аршалан хамгаалха, бэхижүүлхэ, дайн байлдаае зайсуулха программа болоно. В. И. Ленинэй захяануудые үнэн сэхээр дүүргэдэг Коммунис парти хадаа арадуудай хоорондын эб найрамдалые болон хани барисаае аршалан хамгаалхын, бэхижүүлхын, ядерна дайнай һүртэ аюулһаа хүн түрэлтэниие зайсуулхын тулада бүхы шухала юумые хэдэг байна.

Дэлхэй дээрэ бэрхэтэй хэсүү долоон хоног тохёолдоо һэн. Термоядерна һүртэ аюул тохёолдошохоор болоод байгаа һэн. Мүнөө хүн түрэлтэн һанаагаа амараад байхадаа, эзэрхэг түримхэйшүүлэй түсэбүүдые таһалдууլһан Советскэ правительствын амгалан ёһоной хэмжээнүүдые абаһанда баясаха ёһотой гээшэ. Манай правительство ехэ бодолтой, сэсэн мэргэн дурадхалнуудые оруулжа, бүхы бүмбэрсэг дэлхэйн хүнүүд тухай анхарал оролдолго гаргаа, коммунизмын хэрэгүүдэй илан мандажа байһые харуулаа.

Кубада, эрхэ сүлөөгэйнгөө түлөө тэрэнэй хэжэ байһан баатарлиг тэмсэлдэ совет хүнүүд, бүхы түрүү хүн түрэлтэн талархана.

Түүхын хүгжэлтые зогсоохо аргагүй. Саг хубилжал байна.

Саашадаа дэлхэй дээрэхи байдал хубилжа, коммунизм илан мандахал!

Энэ жэл Мухар-Шэбэрэй аймагта таряа хуряалгын хүдэлмэридэ түрүүлһэн нүхэд тэндэ һая болоһон ургасын һайндэр дээрэ тодорбо. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Мухар-Шэбэрэй аймагай таряа хуряалгын чемпионууд: (зүүн гарһаа) Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой машинист В. Белоусов, «Заганский» колхозой комбайнер Л. Филиппов, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой комбайнер Г. Челночков гэгшэд чемпионой лентэнүүдээр шагнагдаһанайнгаа һүүлээр.

Б. ЖАМБАЛОВАЙ фото.

ОЛОНОЙ ХҮСӨӨР УРАГШАА ДАБШАГДАХА

Эдэ үдэрнүүдтэ Зэдын аймагай «Мир» колхозой отара, гүүртэнүүд дээгүүр, бригада, отделени бүхэндэ Социалис Ажалай Герой Н. Г. Загладын гүнзэгы удхатай статья зүбшэн хэлсэгдэжэ, хүн зоной сэдьхэлые хүдэлгэн, шэн габьяата хэрэг ажалда зоригжуулна.

Эндэхи малшад болон таряашад артелиин ажал хүдэлмэридэ тохёолдодог дутуу дундануудые шангаар шүүмжэлжэ, бүхы сэдьхэл, бодол һэшхэлээрээ, үнэн зүрхэнһөө оролдон, ниитын ажалда хандаха ёһотойбди гэжэ булта ойлгоно. Тиимэһээ бии байһан дутагдалнуудаа усадхахын тула тэмсэжэ байна.

Энэ жэлэй 9 һарын дүнгөөр тус колхоз ниитын малай тоо толгойе олощоруулха түсэбөө дүүргээгүй. Тиихэдэ гүрэндэ мяха, һү, нооһо худалдаха түсэбшье ехэхэн гээгдэлдэ оронхой. 9 һара соо 2828 центнер мяха (жэлэйнь түсэб 4300 центнер), 4810 центнер һү (жэлэйнь түсэб 7900 центнер), 486 центнер нооһо (жэлэйнь түсэб 510 центнер) гүрэндэ худалдагдаа.

Мүнөө үедэ үбэлжэлгэдэ бэлэдхэл хаа хаанагүй түлэг ябажа байбашье, үшөөл нобшорһон, унжагайрһан зандаа.

— Манай отделениин хүтэлбэрилэгшэд хоорондоо эб муутай, асуудалаа зүбөөр шиидхэдэггүй дээрэһээ хэдэн зуун центнер зелёнко саһанда даруулаад байна,— гэжэ Зэлтэр тосхоной һургуулиин багша, коммунист М. Ф. Клочихина шангаар шүүмжэлбэ.

Энэ тосхондо ажалай журам дүрим эбдэгшэд олошороо. Механизаторнуудай зариманиинь тракторaар магазин ошодог, гэртээ харижа эдеэлдэг болоһон байна. Зундаа үбһэ хуряалгын үедэ Зэлтэр тосхоной колхознигууд ажалдаа үглөөнэй 10 сагта гарадаг байгаа. Мүн зарим хүнэй ажалдаа хайша хэрэгээр, эзэн бусаар хандаһан дээрэһээнь таряанай баян ургаса гээлтэ хоролтодо ехээр ороо. Ушар тиимэһээ эндэ гектарһаа оройдоол 7 центнер ороһон абтаа.

Колхозой гэшүүд Б-Ц. Убугунов, Б. Батуев, Г. Гармаев гэгшэд 2-дохи отделениин ажал хүдэлмэридэ бии байһан дутуу дундануудые шүүмжэлээ.

— Ажал хүдэлмэриин үедэ архи уугаад ябадаг зон олон. Тэдэнтэй тэмсэнэгүйбди,—гэжэ тэдэнэр хэлээ.

Энэ отделениин полинууд дээрэһээ һолоомо, зелёнко зөөлгэ унжагайрна. Тэрэнэй ехэнхи хубинь малда гэшхүүлэгдэнэ. Эндэхи бригадын хүтэлбэрилэгшэд: Ж. Айсуев, Г. Гармаев, А. Очиров гэгшэд ажалаа хайша хэрэгээр хүтэлбэрилнэ. Жэшээнь, Харабусунай һаалиин гүүртэ дээрэ үнеэдтэ рационой ёһоор бүдүүн, шэмэтэ тэжээл үгтэнэгүй, һүн бага һаагдана. Үнеэдэй шулуун байра задархай, хүсэд дулаалагдаагүй зандаа. Гансал тиимэ дээрэһээ отделени гүрэндэ һү худалдаха жэлэйнгээ түсэбые арай шамай 76 процентдэ хүргөөд байна.

Дутуу дундануудаа элирүүлээд, артелиин ажалшад Октябриин революциин 45 жэлэй ой хүрэтэр үбэлжэлгэдөө эрхим бэлэдхэлтэйгээр орохо зорилго урдаа табина.

Артелиин правлени болон партком ажалшадай дурадхалнуудаар тодорхой хэмжээнүүдые абажа эхилээ. Ажал хүдэлмэридэ ябадаггүй архи намнагшадтай хатуу шангаар тэмсэжэ, булта өөрынгөө нэрэ хүндые арюун һайханаар абажа ябаха гэлсээ.

Б. Чагдуров.

БУУРСАГТАЙ КУКУРУЗА АБТАА

Баян дэлгэр Буряад орондомнай «полиин хатан» бүхөөр һуурижахаһаа гадна, нютагай байгаалиин эрхэ байдалда тааража ургаха үрэһэ хүрэнгэ абтажа болохо гээд, бидэнэр—кукурузашад үшөө дахин гэршэлнэбди.

Суулгын совхозой газарые «хүрьһэ муутай, хооһон губи» гэжэ аймагай хүтэлбэрилэгшэд тоолодог. Тэрэнь буруу даа. Оролдоод, хүсэ зөөри гаргаад байбал, газарнай һанаһан ургасыемнай үгэжэл шадаха. Хабарай тарилгые агротехникын заабариин ёһоор хэһэнэй, тэрэнэй харууһалга, хуряалгые һайнаар эмхидхэһэнэй ашаар гектарай 10 центнер, зарим газарһаа бүришье ехэ ороoһо таряан хуряагдаа. Совхознай Эхэ оронойнгоо амбаарта энэ жэлэй ургасаһаа 41,5 мянган центнер таряа тушаажа, абаһан уялгаа нэрэтэй хүндэтэйгөөр дүүргэбэ.

Манай звено һүүлэй хэдэн жэл удаагаар Алташын адагта кукуруза ургуулхадаа муу бэшэ ургаса абадаг байна. Энэ жэлдэ бүришье ехэ амжалта туйлагдаа. Юуб гэхэдэ, «һүн эдеэтэй, эдеэшэнтэһэн буурсагтай кукуруза Сибирьтэ ургуулдаг бологты» гэһэн Н. С. Хрущевай заабариие бодотоор дүүргэжэ шадаабди гэжэ элидхэнэбди. Иимэ амжалта ганса бидэнэй звено туйлаа бэшэ, мүн манай хүршэ Николай Кондратюковой звено эрхим дүнгүүдые харуулба. Тэдэнэр бидэнээ илажа гараад, мүнөө ороoһотой 10-аад центнер буурсагуудые дулаан гэр соо хатаажа, тарилгын кондицида хүргэжэ байна. Ерэхэ жэлдэ тэрэ ороoһоёо тарижа, туршалга хэхэнь. Магад манай Суулгада тарижа ургуулха кукурузын нютагай үрэһэншье абтажа болохо.

Манай звеногойхид 6 жэлэй туршада «таряалангай хатанай» абари зангыень адаглажа, тэрэнэй ургасын хойноһоо үдэр һүнигүй харууһалхадаа нилээд ехэ дүршэлтэй болоо, элдэб нюусануудыень таанхай гээшэ. Бидэнэй ёһотойл кукурузын эзэд болоһыемнай энэ жэлэй амжалтанууд гэршэлнэ. Звеногоймни гэшүүдэй эбтэй эетэйгээр ажаллажа, даалгагдаһан хэрэгтээ үнэн зүрхэнһөө, эзэн ёһоор хандажа, кукурузашан нэрээ хүндэлжэ ябадаг хадань ажалнайшье урагшатайгаар бүтэнэ гээшэ. Звенодомнай Д. Хандажапов, А. Жанаев, С. Кузьмин болон бусад хамта табан хүн ажалладаг. Бидэндэ 300 гектар газар даалгагданхай. Энэ жэлэй тарилга майн 12-һоо июниин 5 болотор квадратно-гнездовой аргаар хэгдэжэ дүүргэгдээ һэн. Үндэр баян ургаса абаха гэбэл газараа элдүүрилжэ байхадаа наг шэбхэ болон минеральна үтэгжүүлгэ тараахада үлүүсэ һайн гэжэ тоолоноб. Юуб гэхэдэ, хэдэн жэл удаагаар тарилга хэһэнэй һүүлээр лэ ургасаяа минеральна гэжээлээр хангахадамнай биратай үрэ харуулаагүй байна. Тиихэдэ манай эндэ май, июнь һарануудта хура бороон ородоггүй юм. Ехэнхи бороон июль һараһаа эхилжэ ородог.

Энэ жэл тарилга хэжэ байха үедөө суперфосфат болон аммиачна селитр газартаа шэнгээгээ һэмди. Мүн тарилгын урдашье, һүүлдэншье бүдүүн балуураар газараа һайса жэгдэлээбди. Буртаг үбһэнэй ургашахагүйн тулада ургасын бултайгаадүй байхадань хэдэ дахин борнойлнобди. Тиихэдэмнэй буртаг үбһэнэй үндэһэн хосоржо, ургахаяа болидог. Зурууд хоорондын элдүүрилгэ хэхэдээ культиваторай хутагануудые тон хурсаар ябуулха шухала. Бидэнэр энэ жэл зурууд хоорондын элдүүрилгэ хоёр дахин хэһэн байнабди. Эдэ мэтын оролдолгын ашаар энэ жэлэймнай ургаса һанаһандамнай хүрөө.

162 гектар газарай га бүхэнһөө 591 центнер ногоон эшэ набша, тэрэ тоодо 99,6 центнер һүн эдеэтэй, эдеэшэнтэһэн буурсагтай кукуруза хуряагдаа. Хуряагдаһан буурсагуудые сэбэр ороoһон дээрэ гаргабал, гектарай 24,9 центнер кукурузын ороoһон абтаһан болоно. 264 гектар газарһаа бүхыдөө 10400 тонно кукурузын силос дарагдажа, Алташын бригадын фермын 200-гаад үнеэдые хоёр жэлэй туршада гүйсэд хангаха шэмэтэ тэжээл бэлэдхэгдэһэн байна.

Аймагай кукурузашадай хоорондо дэлгэрһэн мүрысөөндэ манай звено түрүүлжэ, «ИЖ-56» түхэлэй мотоциклаар шагнагдаба. Мүнөө звеногоймнай гэшүүд Агууехэ Октябриин 45 жэлэй ойн һайндэрые угтажа байхадаа ерэхэ жэлэйнгээ тарилгада бэлдэжэ эхилбэ.

Дамба Жанаев,
Суулгын совхозой кукурузашан.

Баһал түрүүлбэ

Ахын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой бэрхэ хонишон Сырен Дамдинович Самаев энэ жэл социалис мүрысөөндэ баһал түрүүлжэ гараба. Табан жэл удаалуулан хурьгадые түлжүүлжэ байхадаа колхозойнгоо хонишодой дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ гээгдэжэ үзөөгүй юм.

Үнгэрһэн жэл нүхэр Самаев 300 гаран хурьга тушаажа абаад, үбэлжэлгээ эрхимээр үнгэргөө һэн. Нэгэшье хурьган гарзалаагүй байгаа. Тиигэжэ бүхы түлнүүдээ бүрин бүтэн ногоон дээрэ гаргажа, хабарзунай сагта һайса таргалуулжа шадаһанай ашаар хурьган бүхэнһөө 2 килограмм 151 грамм ноoһо хайшалжа тушаагаа. Мүнөө түлнүүдынь тобир тарганаар үбэлжэлгэдөө орохонь. Нүхэр Самаев үбһэ тэжээлээ, мүн байра байдалаа үбэлжэлгэдэ эрхимээр бэлдээ.

Тиигэжэ коммунис ажалай ударнигай нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө тэмсэжэ байһан Сырен Самаев Агууехэ Октябриин 45 жэлэй ойн һайндэрые угтажа байна.

П. Жужаев.

АГУУЕХЭ АМЖАЛТЫН ДҮНГҮҮД

★ **1.170 ГЕКТАР ТАЛМАЙН ТАРЯА СУГЛУУЛАН СОХИБО.** Волгоградска областиин «Ударник» совхозой комбайнёр Социалис Ажалай Герой И. Жданкин «РСМ-8» маркын хоёр комбайн шагтагалан хүдэлгэжэ, унагаагдаһан 1.170 гектар талмайн таряа хуряан, 22 мянган центнер таряа сохибо.

★ **ХҮДЭЛМЭРИИН 46 ЧАС СОО.** Ставрополиин хизаарай «Темижбекский» совхоз хуряалгын техникэ бүлэг бүлэгөөрнь ашаглаха арга хэрэглэжэ, 9.409 гектар талмайн таряа хүдэлмэриин 46 час соо хадаһан, тэрэнээ 70 час соо хуряан сохиһон байна. Гектар бүхэнэй 140 пүүд таряан гүрэндэ тушаагдаа. Центнер таряа абалгада 32 минута гаргагдаһан байха юм. Тиигэжэ центнер таряанайнь өөрын үнэ 1 түхэриг болоо.

★ **КУКУРУЗЫН ЗУУН ГЕКТАРАЙ ГА БҮХЭНҺӨӨ 125 ЦЕНТНЕР ОРООҺОН.** Тернопольско областиин Мельнице-Подольскын районой КПСС-эй XXII съездын нэрэмжэтэ колхозой звеное даагша Социалис Ажалай хоёр дахин Герой Е. А. Долнннюк кукурузын зуун гектарай га бүхэнһөө 125 центнер үлүүтэй ороoһо хуряаба.

★ **ЦЕНТНЕР ГОРОХ БҮХЭН 49 КИЛОГРАММ ГАХАЙН МЯХА ҮГЭНЭ.** Белгородско областиин Шебекинскэ районой «Россия» колхоз юрын рационоор гахай шахахадаа 2,5 килограмм таряа, ногоон тэжээл, һүнэй синбэдхэ үгэдэг байгаа. Тэрээн дээрээ гороохой 1 килограмм гурил нэмэхэдэнь гахай сүүдхэ бүхэндэ дундаа зэргээр 650 граммһаа 1.140 грамм хүрэтэр нэмэбэ. Гахайнуудынь 20 хоног соо 66 центнер горох эдеэд байхадаа 32, 35 центнер нэмээ. Тиимэһээ центнер горох бүхэн 49 килограмм гахайн мяха үгэһэн болоно.

«Экономическа газетэһээ».

АЛЖИР АРАДТА БИДЭНЭР ТАЛАРХАНАБДИ, ТЭРЭНИИЕ ДЭМЖЭНЭБДИ

Алжирай бэеэ даанхай байдалай түлөө тэмсэлэй национальна һайндэртэй дашарамдуулан, Алжирай Арадай Демократическа Республикын Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Ахмед Бен Белладэ, Национальна Учредительнэ Суглаанай Түрүүлэгшэ Ферхат Аббаста нүхэд Н. С. Хрущев, Л. И. Брежнев амаршалгын телеграмма эльгээгээ.

Телеграмма соонь иигэжэ тэмдэглэгдэнэ. НАТО-гой эзэрхэг түримхэй сэрэгэй бүлэглэлэй зүгһөө дэмжэгдэдэг колонизаторнуудые Алжирай баатарлиг арад бүрин илажа, дарлагданги арадуудай сүлөөрэлгын түлөө тэмсэлэй юрэнхы хэрэгтэ, эшэгүүритэ муухай колониальна гуримые усадхаха хэрэгтэ элитэ ехэ туһа нэмэри оруулаа.

Тэмсэл хэжэ байһан Алжирта хододоо талархадаг, тэрэниие дэмжэдэг байһан совет хүнүүд хоёр ороной хоорондохи аха дүүгэй хани барисаан, харилсаа холбоон саашадаа бэхижэн хүгжэхэ гэжэ найдажа байһанаа мэдүүлнэ.

Шэнэ ажабайдал зохёон байгуулгадаа, өөрынгөө гүрэнэй бэеэ даанхай байдалые бүрин эрхые бэхижүүлгэдэ амжалта туйлахыень баатарлиг Алжирай арадта Н. С. Хрущев, Л. И. Брежнев хүсэбэ.

**

Энэ ушартай дашарамдуулан СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко Алжирай Республикын Гадаадын хэрэгүүдэй министр Мохаммед Кемисти гэгшэдэ амаршалга эльгээгээ.

А. И. Микоян Кубын Республика ошобо

Уласхоорондын байдалай асуудалнуудаар Кубын Республикын правительстватай һанамжануудаа мэдэлсэхын тулада СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо А. И. Микоян Куба орохоёо ноябриин 1-дэ ниидэн гараа.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо А. Н. Косыгин, СССР-эй министрнүүд С. В. Курашов, М. А. Лесечко, Н. С. Патоличев, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй комитедүүдэй түрүүлэгшэнэр С. А. Скачков, В. Е. Семичастный, министрнүүдэй орлогшонор С. А. Борисов, А. Л. Орлов болон бусад тусхай тушаалта хүнүүд А. И. Микояниие аэродром дээрэһээ мордохуулаа.

(ТАСС).

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар нүхэр Д. В. Кочетовые шагнаха тухай

Партийна болон советскэ органуудта олон жэл һайнаар хүдэлһэнэйнь түлөө, түрэһөөр 50 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, Буряадай экономическа захиргаанай районой арадай ажахын соведэй кадрнуудай болон һургуулинуудай таһагай начальник **Кочетов Дмитрий Васильевичые** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо М. ЗАВГОРОДНЯЯ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Ч. ДОРЖИЕВ.

Улаан-Үдэ. Соведүүдэй байшан,
1962 оной октябриин 26.

Партийна ажабайдал

ТУЙЛАҺАН АМЖАЛТАНУУДААРАА ҺАНААГАА АМАРХАГҮЙ

Тоосоото һунгуулиин партийна суглаанһаа

Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз гансашье Сэлэнгын аймаг соо бэшэ, харин Улаан-Үдын үйлэдбэриин управлени соохи томохон ажахынуудай нэгэн юм. Мүнөө тус колхозой хэдэн фермэ, отаронуудаар 1800 эбэртэ бодо мал, 28 мянга гаран хонин, 500-гаад морин, 200 гаран гахай, 2800 шубууд тоологдоно. Энэ жэл 7482 гектар ургаса, тэрэ тоодо 4695 гектар орооһото болон бобово ургамалнууд таригдажа, үндэр ургаса хуряагдажа абтаа. Колхоз гүрэндэ орооһо таряа тушааха жэлэй түсэб 192 процент, үндэгэ—107 процент, мяха худалдаха 9 һарын түсэб 105 процент, һү—109 процент дүүргэә. Ниитын малда бардам хүрэхэ тэжээл, тэрэ тоодо шэмэтэ тэжээл, бэлэдхэгдэжэ абтанхай.

Энэ амжалтанууд колхозой партийна организациин, тэндэхи 110 коммунистнуудай ажалшадай дунда ябуулһан ехэхэн политическэ, эмхидхэлэй хүдэлмэриин үрэ дүн гээшэ. Колхозой, бригадануудай партийна организацинууд колхознигуудай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри һайнаар ябуулдаг болоо, социалис мүрысөө зүбөөр эмхидхээ. Һаалишад, малшадай, механизаторнуудай дунда социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Мүрысөөндэ илангаяа элдэб янзаар урмашуулагдажа байдаг. Парторганизаци коммунистнуудые ажахын харюусалгатай участогуудта табиха талаар горьтойхон хэмжээнүүдые абаа. Олонхи коммунистнар даалгагдаһан участогтаа харюусалгатайгаар хандажа, үльгэр жэшээ харуулан хүдэлнэд.

Жэшээлхэдэ, коммунист нүхэр Чагдуров «С-6» маркын комбайнаар 420 гектар таряа хадажа, 3227 центнер орооһо сохёо. Партиин гэшүүн нүхэр Тободоев тарилгынгаа талмайн гектар бүриһөө 720 центнер кукурузын ногоон набша хуряажа абаа. Коммунистнар һаалишад Очир Байнганова, Цырен Базарова, Д. Ж. Очирова, Е. Бадмаева болон бусад даалгагдаһан үнеэн бүриһөө 1500—2000 литр һү һаажа, жэлэйнгээ түсэб дүүргүүтэй байна. Эбэртэ бодо мал шахан таргалуулдаг гүүртэ дээрэ хүдэлдэг коммунист Владимир Исаевич Ягузин энэ жэл гүрэндөө 300 центнер мяха худалдаха уялга абаад, 9 һарын турша 200 гаран центнер худалданхай. Дүрбэдэхи кварталда үшөө 50 толгой мал худалдагдахаар шахагдажа байна. Малай толгой бүриин шэгнүүр 300 килограммһаа доошо ородоггүй. Эдэ бүхы асуудалнууд тушаа һаяхан тус колхозой партийна организациин тоосоото һунгуулиин суглаан дээрэ хэлсэгдээ. Элидхэлшэ парткомой секретарь нүхэр **С. Д. Лубсандоржиев** болон суглаан дээрэ үгэ хэлэһэн коммунистнар тоосоото үе соо туйлагдаһан зарим тэды амжалтануудые дурдаха зуураа, парткомой, бригадануудай партийна организацинуудай ажал хүдэлмэридэ байгаа дутуу дутагдалнуудые шангаар шүүмжэлбэ. Туйлаһан амжалтаараа һанаагаа амарангүй, шэнэ амжалтануудай түлөө тэмсэхэ ёһотойбди гэжэ тэдэнэр тэмдэглэбэ.

Бригадануудай зарим парторганизацинууд ажалшадай дунда ябуулагдажа байгаа ниитэ-политическэ, хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ ёһото анхарал хандуулагданагүй. Тэрэнһээ боложо тэндэ архи ууха, ажалай журам эбдэхэ ушарнууд усадхагданагүй. Илангаяа нэгэдэхи, гурбадахи бригадануудай партийна организацинууд тон һулаар хүдэлжэ гараһан байна. Ядахадаа партийна суглаануудаа саг болзортонь үнгэргэдэггүй байшоо.

— Манай парторганизациин бюро, тэрэнэй секретарь нүхэр Лубсандоржиев ажахын юрэнхы асуудалнуудаар сагаа. үнгэргөөд лэ, ажалшадай дунда ябуулагдажа байгаа политическэ, хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ анхаралаа гүйсэд хандуулдаггүй,— гэжэ барилгын бригадын бригадир нүхэр **Цагадаев** шүүмжэлбэ. Һүүлэй үедэ фермэ, бригада дээгүүр лекци, элидхэл уншагдахаяа болишоо, колхозоймнай клуб соо кино харуулхаһаа ондоо юуншье хэгдэнэгүй. Хоёрдохи, гурбадахи бригадануудай культбазанууд мүнөөшье болотор заһагдажа, шэмэглэгдээгүй. Нёдондо партийна һуралсал эмхигүйгөөр үнгэрөө һэн, мүнөөшье жэл баһал тиимэрхүүгээр ябажа байна.

Коммунистнар нүхэд **Эрдынеев, Очиров, Байнганова** болон бусад үгэ хэлэхэдээ, **ниитын** мал үсхэбэрилгэ, тэрэнэй ашаг шэмэ дээшэлүүлхэ хэрэгтэ байгаа дутуу дунданууд тухай тогтобод. Түхэм, Дээдэ-Бургаастай гэжэ нютагуудтахи һүнэй фермэнүүд дээрэ һаалишад олоор дутаалдан, үнеэдынь муугаар эдеэлүүлэнэ. Тиимэһээ тэндэ һүн тон багаар һаагдана.

Малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлэй эмхигүйгөөр ябажа байһан тухай коммунистнар нүхэд **Б. Цыбикжапов, В. И. Ягузин, А. Григорьев, Дамбаев** гэгшэд хэлээ. Коммунистнар **Д. Б. Цыдыпов, Б. Б. Пурбуев, Н. О. Галсанов** болон бусад колхозойнгоо ажахы хурдан түргэнөөр хүгжөөхын түлөө юунэй хэгдэхэ байһан тухай тогтоо.

Партийна суглаан парторганизациингаа эрхэ жэлдэ бэелүүлхэ зорилгонуудые хараалһан дэлгэрэнгы шиидхэбэри абажа, парткомдоо шэнэ гэшүүдые һунгаа.

А. Баендуев,
Улаан-Үдын үйлэдбэриин управлениидэхи КПСС-эй обкомой инструктор.

Залуушуулые зүбөөр хүмүүжүүлхэ

Һаяшаг КПСС-эй Загарайн райкомой ээлжээтэ пленум зарлагдажа, «Комсомолые хүтэлбэрилхэ ба залуушуулые хүмүүжүүлхэ хүдэлмэри эрид һайжаруулха» гэһэн асуудалаар райкомой секретарь нүхэр Васильевай элидхэл зүбшэн хэлсэбэ.

Үгэ хэлэһэн Шулуутайн, Горхоной, Хэжын леспромхозой парткомой секретарьнар нүхэд Халтурин, Пушкарев, Кожухов, аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Очиров, Онохойн совхозой парткомой секретарь нүхэр Тулохонов гэгшэд комсомолые хүтэлбэрилхэ талаар элирүүлэгдэһэн дутуу дунданууд усадхаха хэмжээнүүд тухай онсолон тогтоо.

Хэлэ бэшэгэй эрдэмэй доктор нүхэр Элиасов шажан мүргэлэй үлэгдэлнүүд тухай һонирхолтой үгэ хэлээ. Тэрэшэлэн аймаг соогоо мэдээжэ пропагандист, Онохойн модо урадхуулгын комбинадай таарна цехэй начальник нүхэр Котляровский хайшан гэжэ коммунис ажалай коллективэй нэрэ зэргэдэ хүртэһэн тухайгаа хөөрэбэ.

Н. Николаев.

АСТРАХАНИИН ПОРТ. Эндэ далайн болон гол мүрэнүүдэй замуудай бэлшэр юм. Далайгаар Закавказиһаа болон Дунда Азиһаа ашаа шэрэжэ ерэдэг. Москва Астрахань хоёрой хоорондо ябажа байдаг томо гэгшын дун сагаан теплоходууд мүн эндэ ерэдэг.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: портын ашаанай участок харуулагдана.
ТАСС-ай фотохронико.

АМЖАЛТАЯА АРЬБАДХАХА АРГА БОЛОМЖО ЕХЭ

Үйлэдбэри дээрэ техническэ дэбжэлтэ туйлахын түлөө тэмсэл орон доторнай үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Энэ талаар Улаан-Үдын шэлэй заводой хүдэлмэришэд эдэбхи үүсхэлтэйгээр ажаллажа, холын хараата түсэбүүдые бэелүүлнэ. Тиимэл хадаа продукци үйлэдбэрилхэ гүрэнэй түсэб һара, квартал бүхэндэ амжалтатайгаар дүүргэжэ, совнархозойнгоо предприятинуудай хоорондо дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябана. Үнгэрһэн 9 һарынгаа даалгабариһаа гадуур тэдэнэр 700 мянга шахуу дүрбэлжэн метр шэл Эхэ оронойнгоо шэнэ барилгануудта эльгээһэн байна. Мүн арба һарынгаашье даалгабариһаа гадуур баһал горьтойхон хэмжээнэй шэл үйлэдбэрилбэ.

Заводой хүдэлмэришэд үйлэдбэрилдэг продукциингаа хэмжээе дээшэлүүлхэ зорилгоор ехэхэн хэмжээ ябуулганууды хараалханхай. Тэдээниие тодорхойлон хараха болоо һаа, иимэ байна: үйлэдбэрилһэн продукциин 20 процентһээ дээшэ бэшэ голодоһон болон эбдэрэлгэдэ ороходо нормотой юм. Үнгэрһэн һарануудай хүдэлмэриин дүн харахада, заводой үйлэдбэрилэгдэһэн шэлэй 20,9 процентнь голодоһондо ошоһон байна. Тэрэниие нэгэ процент хүрэхэгүйгөөр гү, али 20 процент хүрэтэр доошолуулаа һаа, аяар 53 мянган дүрбэлжэн метр шэл гүрэндөө нэмэжэ үгэхэ аргатай.

Үйлэдбэрилэгдэдэг шэлэй зузаанинь 2,15 миллиметрһээ дээшэ байха ёһогүй. Теэд бодото дээрээ тэрэ хэмжүүр 2,18 миллиметр. Хараалагдаһан нормоһоо халиһан тэрэ гурбахан миллиметрые доошолуулһанай ашаар 200 мянган дүрбэлжэн метр шэл нэмэжэ абаха арга бии.

Үшөө тиихэдэ шэл хайлуулдаг ехэ пеэшэнүүд жэл соо заатагүй заһабарида ороxo ёһотой. Заһабариин хүдэлмэринүүд, түсэбүүд соошье хараалагданхай байдаг. Теэд тэрэ ехэ пеэшэнүүдэй досоохиие заһахын тула хэдэн хоногой туршада түлингүйгөөр хүргэхэ хэрэгтэй, урда жэлнүүдтэ хүргэдэгшье байһан. Мүнөө түрүү предприятинуудай хүдэлмэриин дүй дүршэл хэрэглэн, пеэшэнэй түлилгые байлгангүйгөөр заһабарилхадаа аяар 500 мянган дүрбэлжэн метр шэл гаргаха байна.

Мүнөө заводой үйлэдбэриие үргэдхэхэ, дурсагдагша арга боломжонуудые ашаглан хэрэглэхэ талаар эмхидхэлэй ехэхэн хүдэлмэри ябуулагдана. Хараалагдаһан хэмжээ ябуулганудай бэелүүлэгдээд байхада, үйлэдбэриинь хүсэн 15 процентээр дээшэлжэ, жэл соо үшөө хэдэ миллион дүрбэлжэн метр сонхын шэл нэмэжэ гаргадаг болохо юм. Тэрээнһээ гадна, жэл соо 140 мянган дүрбэлжэн метр мүлигдэмэл шэл, 70 мянган дүрбэлжэн метр ондоо сортын жэл ба шэлэй утаһаар 5 мянган тонно элдэб техническэ хэрэгсэл гаргагдаха байна.

В. Попов,
инженер.

АЛДАР СОЛОТОЙ АХА ДҮҮ…

Аха дүүнэр Ширап, Владимир Бадмаевтантай энэ намар таряа хуряалгын үедэ танилсаа бэлэйбди. «Улаан-Оронго» колхозой парткомой секретарь Буда Лодоевич Кишиктуевтай кукурузын участогай нэгэндэ ерэхэдэмнай, кукуруза хуряалгын комбайн шэрэһэн «ДТ-54» трактор зурагар набшаһата ногооной захаар тооһо татан ябаа бэлэй.

— Энэ комбайнай агрегадта аха дүүнэр Бадмаевтан хүдэлдэг юм. Ахань Ширап—комбайнераар, дүүнь Владимир—трактористаар. Бэрхэ хүбүүд даа. Бүхы залуу колхознигууд эдэнэртэй адли ажалладаг байгаа һаа, хамтымнай ажалда хэды туһатай байгааб, — гээд, парторг хөөрөө һэн.

Түрэл колхоздоо залууһаа хойшо элдэб ажалда ябаһан Ширап шоферой, трактористын, комбайнерай мэргэжэлые шадамараар шудалһан, тиигээд һүүлшын хоёр жэлэй туршада колхозой комплексно бригадын хүтэлбэрилхы ажалда ябаһан, ажабайдалай дүй дүршэлөөр баяжажа, башарһаншье хүн байха. Ширап Бадмаевай абари зангайнь эгээл һайшаалтай зүйл гэхэдэ, зориг ехэтэй, үнэн сэхэ сэдьхэлтэй хүнэй нэгэн юм. Ямаршье ажал байг, багашье, ехэшье, тэрээндэ эзэн ёһоор хододоо хандажа, һанаһан хэрэгээ хүсэндэнь хүргэдэг байһан тухайнь колхозой парткомдо, мүн бэшэшье хүтэлбэрилэгшэдэй хэлсэхыень дуулаа бэлэйб. Иимэ нэгэ ушар эзэлүүдгүй һанагдана. Энэ зун Ширап Улаан-Үдын советско-партийна һургуулида ороxo шалгалтаяа амжалтатайгаар баряад, гэртээ бусаба. Уданшьегүй колхоздо кукуруза хуряалгын халуун үеын ерэхэдэ, колхозой партком к…
Ш. З. Бадмаевта к…
комбайн жолоодохы…
радхаа бэлэй. Ширап…
раевич энэ дурадхал…
гүй, амаралтынгаа үе…
руза хуряалсаһан б…

Владимирынь мүн…
даа адли һайхан с…
хүн. Мэргэжэл ехэт…
низатор, хүдөө ажах…
Үдын техникумэй сту…
Энэ зун амаралтадаа…
ерээд «ДТ-54» трактор…
дожо, таряа хуряалг…
ралсаһан байна. Хар…
тэй суг һурадаг нүхэд…
ралтаяа «ёһотой зох…
гэргэхэ» гэжэ «хара»…
зүрхэсэжэ, хүндэ ажа…
даггүй байгаа. Нүх…
тон һэнгэргүй иимэ у…
гахадань Владимир е…
хадаг һэн.

Кукуруза хуряалгы…
аха дүүнэр Бадмаевт…
гагдаһан техникээ н…
таар харууһалжа, бүт…
тэйгээр ашаглан, һай…
дые туйлажа, колхоз…
низаторнуудай дунда…
һан байха юм. Тэдэ…
гектар кукуруза х…
колхоздоо эгээл эрх…
туйлаһан байна.

— Бадмын Зандара…
бүүд ажалша бэрхэ…
даа. Оролдосотойшье,…
тойшье, хонгор сэхэ…
тэйшье,—гэжэ нютаг…
тэдэниие дэмы магта…

Иимэ магтаал, алд…
олоһон Ширап, Владим…
маевтан туйлаһанаара…
гаа амарангүй үсэд…
ажалай һүүлээр мүнө…
һуралсалдаа шармайн…

Аба эжынгээ нэрые…
шуулһан Ширап, Вл…
Бадмаевтан саашадаа…
дар солотой ябаха бэ…

Ц. Ба…

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: аха дүүнэр Ширап (зүүн гартань) … Бадмаевтан комбайнынгаа дэргэдэ хөөрэлдэжэ байнад.
Автора…

КОЛХОЗУУДАЙ ОЛЗО ЗҮБӨӨР ХУБААРИЛХА ТУХАЙ

Экономистын тэмдэглэл

Колхозуудай олзо социалис обществын национальна олзын нэгэ хубинь болоно.

Обществын бүхы национальна олзо шэнгеэр колхозуудай оруулһан олзо улам үргэдэн хүгжэдэг, социалис үйлэдбэриин гуримай ёһоор, мүн колхозуудай түсэбүүдтэй, хүдөө ажахын артелиин Уставтай тааруугаар хубаарилагдадаг байна.

Колхозой хубаагдадаггүй жаса саг үргэлжэ ехэдхэгдэжэ, ниитын ажахы хододоо үргэдхэгдэн хүгжөөгдэжэ, колхознигуудай материальна, соёл культурын хэмжээн улам дээшэлүүлэгдэжэ байха ёһотой. Эдэ бүгэдые хараадаа абан, колхозой олзые зүбөөр хубаарилха хэрэгтэй. Тиигэжэ гаргашалһан зөөри зөөшэеэ тэхэрюулхэ, нөөсэлгэ хэхэ, өөһэдөө хэрэглэхэ жасануудай тэнсүүриие экономическа талаарнь зүбөөр шэнжэлэн тодорхойлхо шухала. Һүүлэй жэлнүүдэй туршада республикымнай колхозуудта эдэ жасануудай ямар хэмжээгээр бии болгогдожо байһые хэды жэшээ дээрэ харая. Гаргашалагдаһан зөөри зөөшэеэ тэхэрюулхэ жасануудай хэмжээн һүүлэй гурбан жэлэй туршада республикын колхозуудта 4,5 процентээр ехэдхэгдээ. Харин Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо энэ жасань 5 процентээр дээшэлһэн байна.

Манай социалис эрхэ байдалда нөөсэлгын жасанууд угаа түргөөр ехэдхэгдэдэг. Зүгөөр республикымнай колхозуудта нөөсэлгын жасанудай хубита хэмжээн 13,1 процентээр, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо 12,3 процентээр багадхагдаһан байгаа.

Өөһэдөө хэрэглэхэ жасануудай хубита хэмжээн республикын колхозуудта бүхыдөө 8,6 процентээр, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо 7,3 процентээр ехэдхэгдэһэн байха юм. Гэхэ зуура колхознигуудай ниитын хэрэглэмжын жасанууд республика дотор бүхыдөө 5,6 процентээр ехэдхэгдээ. Энэнь колхознигуудай хубиин хэрэглэмжын жасанудай ургалтаһаа ехэ болоно. Харин Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо колхознигуудай ниитын хэрэглэмжын жаса энэл туршада бага болгогдошоод, хубиин хэрэглэмжын жаса хэмһээ хэтэртэрээ ехэдхэгдэбэ. Бэшүүрэй аймагай «Победа», Калининай, Ждановай нэрэмжэтэ, Түнхэнэй аймагай «Маяк», «Сибиряк» колхозуудта баһал иимэ ушар тохёолдонхой.

Дээрэ дурсагдаһан баримтанууд юу тодорхойлноб гэхэдэ, гаргашалагдаһан зөөри зөөшэеэ тэхэрюулхэ, нөөсэлгэ хэхэ, өөһэдөө хэрэглэхэ жасанудай хоорондохи тэнсүүри зарим колхозуудта хазагайруулагдана. Тиигэжэ хэрэглэмжын, илангаяа хубиин хэрэглэмжын жасанууд дан ехэ болгогдоод, колхозой ниитын нөөсэлгын жаса багадхагдашана. Ажахын зарим хүтэлбэрилэгшэд колхозой мүнгэн олзо хубаарилха хэрэгтэ бодомжогүйгөөр хандажа, колхозой ниитын ажахы улам саашадань түргөөр үргэдхэн хүгжөөхэ тухай анхаралаа табинагүй. Хүдөө ажахын артелиин Уставые наринаар сахиха, тусхайлбал, ниитын жасануудай, илангаяа хубаагдадаггүй жасанудай ходо ехэдхэгдэжэ, колхозуудай материально-техническэ үндэһэ һууриин үргэдхэгдэжэ байха ябадалые, ороһон мүнгэеэ колхозуудай зүбөөр гаргашалгые хүтэлбэрилхы партийна, советскэ органууд һайса хинан шалганагүй. Эдэ бүгэдэһөө шалтагаалан, республикын олон колхозууд мүнгэн олзынгоо багахан хубиие хубаагдадаггүй жасада оруулна. Жэшээлбэл, Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз мүнгэн олзынгоо 9,6 процентые, Бэшүүрэй аймагай «Победа»—13,0, Түнхэнэй аймагай «Маяк»—8,5 процентые 1961 ондо хубаагдадаггүй жасада оруулһан байна. Гэхэ зуура Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз мүнгэн олзынгоо 44,5 процентыень, «Победа»—53,8, «Маяк»—44,2 процентыень ажалай түлөөһэндэ 1961 ондо гаргашалһан юм.

Прибайкалиин аймагай колхознигуудта ажалай түлөөһэндэ угаа ехэ зөөри зөөшэ гаргашалагдана. «Прибайкалец», «Заветы Ильича», «Путь к коммунизму» колхозууд энэ оной хоёрдохи хахадһаа хойшо мүнгэн түлөөһэндэ оронхой. Гэбэшье «Прибайкалец» колхоз энэ туршада ороһон мүнгэнэйнгөө 62 процентые, «Заветы Ильича»—46, «Путь к коммунизму» колхоз 25 процентыень ажалай түлөөһэндэ гаргашалаад байна бшуу.

Тиимэһээ эндэ дурсагдаһан колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд мүнгэн олзоёо саашадаа тон бодомжотой, зүбөөр хубаарилжа, нэн түрүүндэ ниитын ажахын экономикые улам бэхижүүлхэ, колхознигуудай материальна, соёл культурын хэмжээе дээшэлүүлхэ асуудалда гол анхаралаа табиха болоно.

Б. Иванов,
БКНИИ-гэй экономикын таһагай научна хүдэлмэрилэгшэ.

Түрэл орон доторнай

ТЭЖЭЭЛЭЙ ВИТАМИН

Совет эрдэмтэд малай ашаг шэмые дээшэлүүлдэг үнэтэ дом болохо витамин «В-12» гээшые ехэ хэмжээтэйгээр, үнэтүйгөөр абадаг болохо аргануудые бэдэржэ байна.

Шэнжэлэгшэд В. Букин, И. Лаготкин, Э. Михалин болон бусад энэ тэжээлэй витамин абаха онсо өөрэ арга зохёобо.

Тэдэнэр хадаа спирт болон ацетон гаргадаг үйлэдбэриин үлэгдэл болохо бурдууг эһээжэ, энэ үнэтэй сэнтэй продукт гаргадаг болохо гэһэн дурадхал оруулаа юм.

Тэрэ бурдууг ехэ түмэр тогоон соо таһалгарнагүй эһээгдэжэ байдаг. Сэбэрлэдэг бодосуудые энээн соогоо хэдэггүй хадань эһээлгэдэ хабаадалсадаг бактеринүүд бусад ондоо микрофлорые үгы хэдэг. Бэлэн болоһон тэрэ биологическа бодос хатаагдажа татагдаад, хайрсагууд соо багсалагдан хэгдэжэ, хэрэглэгшэдтэ эльгээгдэдэг.

СССР-эй Министрнүүдэй Совэдэй дэргэдэхи ухаалан зохёолгын болон шэнэ нээлгэнүүдэй хэрэгэй комитет эдэ шэнжэлэгшэдтэ авторай үнэмшэлгэ үгөөд, энэ аргыень арадай ажахыда үргэнөөр нэбтэрүүлхые һайшаагаа.

ГРИГОРИЙ ПЛОТНИКОВОЙ АЖАЛАЙ ИЛАЛТА

Ростовско областиин Мясниковско районой «Пролетарская диктатура» совхозой механизатор Г. П. Плотниковые абаһан уялгаяа дүүргэһэнтэйнь — гүрэндэ 4272 центнер гахайн мяха тушааһантайнь дашарамдуулан Никита Сергеевич Хрущев халуунаар амаршалба.

— Энэ амжалтатнай хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэрилэгшэдтэ зоригжуулхы жэшээ болоно,— гэжэ нүхэр Н. С. Хрущев бэшэнэ. — Та тракторна бригадаһаа гахайн фермэдэ орожо, гахайнуудые харууһалха бүхы хүдэлмэриие оньһожоруулаад, гахайнуудые олоор тэжээхэ эмхидхэл хээт, мүн гарай хүсэ хэрэглэнгүйгөөр 100 гектар талмай дээрэ кукуруза ургуулаат.

Энэ хадаа колхозууд болон совхозуудай саашадаа ябаха зүб зам гээшэ гэжэ Н. С. Хрущев тэмдэглэнэ. Бидэнэр мүнөө мал ажалай фермэнүүд дээрэ ажалые улам бүри ехээр оньһожоруулха, мяханай болон мал ажалай бусад продуктнуудай өөрынь үнэ сэн хямдаруулха арга боломжотойбди.

Никита Сергеевич Хрущев Г. П. Плотниковто ажалдаа бүри ехэ амжалта туйлахые, жаргалтай ажаһуухые хүсөөд, «Пролетарская диктатура» совхозой бүхы коллективтэ баяр хүргэнэ.

**

«Пролетарская диктатура» совхозой механизатор Г. П. Плотников Н. С. Хрущевто бэшэһэн бэшэг соогоо:

— Гахайн мяха ехээр абадаг болохо, мяханай өөрынь үнэ сэнгые хямдаруулхын тулада хүсэ шадалаа гамнахагүйб. Энэ ажални манай орондо коммунизм байгуулха хэрэгтэ бишыханшье хубитамни болог лэ,—гэжэ бэшэнэ.

БҮД НЭХЭГШЭДТЭ ШЭНЭ ТЕХНИКЭ

Хлопогһоо ээрэһэн утаһа гаргадаг оньһожоруулагдаһан «П-66—5 М-2» гэһэн ээрэлгын машина «Таштекстильмаш» завод гаргажа эхилээ.

Ороной текстильнэ предприятинууд энэ жэлдэ түрүүшынхиеэ гаргагдаһан шэнэ шэнэ машинануудые абажа байна. Энэ заводой цехүүд соо үшөө 6 шэнэ машинанууд бүтээгдэжэ байнхай.

КУЗБАССАЙ АЖАЛШАДАЙ АМЖАЛТА

Агууехэ Октябриин социалис революциин ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө мүрысөөндэ Кузбассай ажалшад ажалай шэнэ амжалта туйлаба. Кемеровскэ совнархозой промышленна предприятинуудай коллективүүд валова продукци гаргалгаараа болон бусад зүйлнүүдые гаргаха талаар 10 һарынгаа түсэбые октябриин 25-да дүүргэбэ.

Үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхидэ орходоо промышленна үйлэдбэриин хэмжээнэй талаар 7 процент ехэ продукци гаргадаг болобо. Ажалайнгаа бүтээсые дээшэлүүлһэнэй ашаар иимэ ехэ продукци гаргадаг болоо. 1… турша соо 7 миллион тү… сэбһөө гадуур алмалта…

250 МИЛЛИОН ША… ТҮХЭРИГЭЙ АРАД ЗОНО… ХЭРЭГЛЭЛЭЙ ЭД БА… ГАРГАГДАХА

Жэлэй дүүрэтэр Росси… дерацида хараалагдаһан… гадуур 249,8 миллион т… арад зоной үргэн хэрэг… бараан, тэрэ тоодо то… дотор хубсаһан, амһа… һон гэхэ мэтын юумэнүү… даха байна. РСФСР-эй п… тинууд 54 миллион т… кондитерска зүйлнүүдые,… 12,1 миллион түхэр… байдалай химиин э… худалдаа наймаанай ор… нуудта үгэхэ юм.

РСФСР-эй эд хэрэ… кооперации жэлэй дүүрэ… һөө гадуур 10 миллион… огородой эдеэнэй консер… ха. Энэ жэлдэ шэнэ шэ… вын заводууд ашаглалт… лагдаха.

ОНЬҺОН АРГААР Х… УГААЛГА

Казахстанай хүдөө а… ханизациин болон эл… циин эрдэм шэнжэлэл… тут хүдөөгэй механиза… хамта оньһон аргаар х… ха агрегат анха түрүү… зохёон бүтээбэ. Тэрэ а… соо 1000 хони угаа… даг. Юрын ваннада 10… дые утаахын тулада б… үнгэргэхэ хэрэгтэй бай… шэнэ түхеэрэлгэ Алма-А… ластиин Тургеньскэ сов… дэлжэ эхилэнхэй.

...Тусхай ёһоор түх… тэргэ 50 хонидые хаб… формо дээрэ гаргадаг. К… рамсаарнь тэрэнь … хамта креолинтай уһа… шоо буушадаг. Хоёр-гур… та болоходо хонид… дашаһан байдаг. Дах… коёо дарахадань, тэрэ… монь өөһэдөө үргэгдэд… хи оньһон түхеэрэлгэ… баһа дахин хонидые …

РОСТОВСКО ОБЛАСТЬ. «Пролетарская диктатура» гэжэ совхозой гахайшан-механизатор Григорий Плотников жэлэйнгээ уялгые хоёр һараар урид дүүргэбэ гэһэн гайхамшагта мэдээсэл дуулдаба. Тэрэ гансаараа гахайнуудые шахаад, октябриин 23-най үдэр хүрэтэр 4200 центнер гахайн мяха абаба. Шахагдаһан гахайнуудаа мяха тушаан абадаг пунктда абаашахадань хэдэн автоколонно хэрэгтэй болоһон. Г. Плотников өөрынгөө ажалай амжалтые Агуухэ Октябриин 45 жэлэй ойдо зорюулба.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Г. Плотников.
ТАСС-ай фотохронико.

БУРЯАД ҮНЭН
2-дохи нюур
1962 оной ноябрийн 2.

һургуулиин ажабайдал

ДЭЭРЭ: Улаан-Үдын № 8 һургуулида гэрэй ажалай хэшээл нүхэр Г. П. Горелова үнгэр-
А. КУРТИГАЙ фото.

БҮҮДЭЭ ИИГЭЖЭ ХҮМҮҮЖҮҮЛНЭ

ябаа улаан бургаа- дир залуу үетэниие хэ талада гэр бү- хидэй үүргэ угаа аа гадна, гүрэн тү- шанартай юм.

оо эхилээд, би нэгэ гэр бүлэтэй танил- и. Тэрээн тухайда эхэ хүсэлэнтэйб.

һан бүлэ дүн хам- бүридэдэг: 6 хүү- эсэгэнь, хүгшэн

ков Иван Егорович ар, эхэ Камко- Сергеевна убор- дэлдэг. Тиимэһээ ньшье мэдээжэ бо- даа. Улаан-Үдын эй № 6 һургуулида Юрын һуража лассые даагшаар эйб. Бусад бүхы № 2 һургуули раа юм. Эгээл ехэ ниинь (Аня) ПВЗ- зуураа, заочноор дээдэ һургуули мүнөө Орджони- до инженерээр рээнэй дүү Лиза лгын техникум байна. Юрий хү- мэр харгыда хоёр хүдэлөөд, Эрхүү- лнын институтдай курсада һурана. амаралтын үедэ дээрэ хүдэлжэ, ха- шаалда хүртэдэг. бүүниинь (Гена) техникумдэ һая- Хоёр багашуулынь 6-дахи, 4-дэхи классуудта һурадаг.

Ажаглахада, бүхы үхибүүдынь һайнаар һуралсаһан, һуралсажашье байна. Тэдэнэр сүлөөтэй сагаа миин хооһоор үнгэргэдэггүй, харин Горькиин нэрэмжэтэ, хүүгэдэй болон һургуулиин библиотекэһээ ном абажа уншадаг, уншагдаһан номуудаараа хөөрэлдөөшье үнгэргэдэг заншалтай.

Сэхыень хэлэхэдэ, 1958 он болотор дурсагдаһан бүлын гэр байрань оройдоо 13 дүрбэлжэн метр байһан юм. Тиихэдээ хэшээлдээ үхибүүдэй тусхай бэлдэхэ булан шье үгы һааб даа. Гэбэшье үхибүүдынь хэшээлдээ һайнаар бэлдэдэг, муу бэшээр һурадаг, классһаа класста алгадгүй ородог һэн.

Аба эжынь хоюулаа эрдэм багатайшье һаа, үхибүүдэйнгээ тетрадь, дневнигүүдые үдэр бүри шалган харадаг, юу хэжэ сагаа үнгэргэдэгыень ажаглан хинадаг юм. Мүн һургуулишье ошожо, хүүгэдэйнгээ номоо ямараар үзэжэ байһые һонирхон мэдэдэг, түрэлхидэй суглаанһаа нэгэтэшье гээгдэдэггүй. Ехэжээл үхибүүдынь багашуулдаа энэрхыгээр хандадаг, туһалдаг зантай.

Гэр бүлэ дотороо хүн бүхэн тусхай уялга дүүргэдэг: Шурик магазин ошодог, Гена амһартаа угаадаг, шалаяа Коля хамадаг, Лиза—угаадаг.

Үхибүүд сүлөөтэй сагтаа газаа тоглон наададаг ха юм даа. Теэд ямар нэгэн хэрэг гаража дуудуулбал, хүүгэдынь түр зуура наадаяа орхижо, аба эжынгээ захиралта заабари дүүргэдэг. Түрэлхидынь бүхы үхибүүдтээ нэгэн адляар хандадаг.

Иван Егорович иигэжэ хөөрэнэ: «Эхынь нэгэ юумэ хэлээ һаа, тэрэниие ходоодоо дэмжэгшэб. Эрилтэмнай нэгэн адли байдаг гээшэ». Тиимэһээ үхибүүдынь үгэ дууластай.

Мүнөө Камковтоной бүлэнэр шэнэ байрада оронхой. Аня басаганиинь түрэлхидтөө туһалжа эхилэнхэй. Юрий, Гена, Лиза гурбаниинь стипенди абадаг.

Эгээ бага Коля хүбүүниинь дүрбэдэхи «в» класста һурадаг. Теэд багшань—Г. А. Ананьева тэрэниие магтажа ханадаггүй: «Бүхы үхибүүд Коля Камков шэнгеэр хүмүүжэһэн, һайнаар һурадаг байбал, багшанарай ажаллахада, ямар хүнгэн байха һэм»,—гээд лэ уулзаха бүхэндөө намда омогорхон хөөрэдэг юм.

Энэ гэр бүлын үльгэр жэшээ юу харуулнаб гэхэдэ, ургажа ябаа эдир залуу үетэниие хүмүүжүүлхэ хэрэг түрэлхидэй анхарал оролдосо дээрэһээ ехэхэнээр дулдыдаха байна. Мүн бусадшье түрэлхид үхибүүдээ дээрэ дурсагдаһан бүлэнэр мэтэ һайнаар хүмүүжүүлхэ аргатай.

М. Дырхеева,
Улаан-Үдын № 2
һургуулиин завуч.

Гунга ЧИМИТОВ.

БА МАНДАХА, КУБА ИЛАХА!

ритэ мэдээн дахяад
лхэйе дорьбообо.
шүүл галзууран манхяад,
бүһөөрөө Кубые орёохоёо һэдэбэ.
гаар һүлдэ хээшэд,
рээһээр халха хээшэд;
долларта һүгэдэн шүтөөшэд,
уу үнэһөөр жүрөөдөөшэд
тайбан байдалтай
бүхэриг Кубын,
рюун замтай
баатар Республикын
үүдыень
мэтээр
ба.
иень
н янзаар
бэ.
аранхыгаар
хэһэн,
хайгаар
бэлдэһэн
л хүрэмэ
капиталтан!
анай һануулга сонооогты:
н ойро бү хүрэгты!
дын үнэн хүнүүдэй зэбүүрхэл
өөр орьёлно.
байдалай атиршагүй үүсхэл —
й хүсэлһөө дулаа сорьёно.
мсытай,
л булад балсантай
хүбүүд манда бии.
үнэн хүнүүдтэй,
– мантай!
мандаха!
газараа хөдөһөрүүлхээ хүсөөгүй һаа,
булга мушхуулха гээгүй һаа,
н ээрхэг түримхэйшүүл;
ы Кубын хилэһээ бушуул!
ай олон миллион
ог арадууд нэгэн дуугаар,

долгиндол мундуугаар,
хабсагайдал хатуугаар,
жана жаргалай гүрэн —
дүүгэйнгээ нютаг Кубада,
ал этигэлэй хэрэм —
н революциин орон Кубада
хүргүүлхэгүйбди,
райнь хүрьһэндэ
табюулхагүйбди!
эниие амаржуулхаар,
лзуушуулай ама татахаар
хүсэмнай элихэн.
найдамтай хүнүүдтэй,
мантай!
аха!

Студентнэрэй үгэ

Советскэ правительствын хэһэн мэдүүлгэтэй дашарамдуулан, студентнэрэй болон багшанарай митинг Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ Буряадай багшанарай институтдай актова зал соо болобо. Хэлэ бэшэгэй факультедэй партийна эхин организациин секретарь нүхэр Чагдуров митинг нээжэ, Советскэ правительствын мэдүүлгэтэй сугларгшадые танилсуулба.

—Америкын этэгээдүүдые амалжа шадаха хүсэн үнэншэ арадуудта байха. Сүлөөтэ Кубын республика өөрынгөө тэмсэлдэ гансааран бэшэ, тэрэниие хамгаалхаар үнэн сэдьхэлтэ арадууд бэлэн байна,— гэжэ нүхэр Чагдуров үгэеэ дүүргэбэ.

Биологиин факультедэй хоёрдохи курсын студент Чимитова ендэртэ гаража, нүхэдэйнгөө үмэнэһөө иигэжэ мэдүүлбэ:

—Империалистнуудай хорото аашанууд тухай бидэ газетэ болон радиогоор шагнадаг байнабди. Тиин мүнөө Америкын дай үүдхэгшэдэй Куба тухай ябуулжа байһан хэрэгүүдые амгалан хаража байха аргагүйбди. Бүхэдэлхэйн сүлөөтэ арадуудтай һанал нэгэдүүлэн, Кубые аршалхаар бэлэн байнабди.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда эсэгэнэр, аханараа алдаһан хүнүүд дайн гээшэ юун бэ гэжэ һайн мэдэнэбди,—гээд хэлэ бэшэгэй факультедэй студент Башинов үгэеэ эхилээ.—Үнгэрһэн дайнай шарха мүнөөшье хүрэтэр эдэгээгүйл. Теэд үнэн хэрэгэй түлөө, амгалан байдалай түлөө бидэнэр тэмсэнэбди. Энээнээ аршалжа шадахабди».

Доцент Еречнева мүн лэ үгэ хэлэжэ империалистнуудай хорото ябуулгануудые шүүмжэлээ.

Удаань митингдэ хабаадагшад Советскэ правительствын мэдүүлгые һайшааһан, Кубын арадай тала барижа байһан тухайгаа резолюци абаба.

Л-Д. Гомбоев.

УРАН ГАРТАЙ БАГША

(ЗУРАГЛАЛ)

Зэгбэ Гомбожабай

Суулгын һургуули. Гурбан тээшээ үүдэтэй мастерскойн гэр. Тэндэ эхишэ слесарьнүүдһээ гадна, алдар томо машина, тракторнуудые заһадаг бэрхэшүүлтэй уулзахат...

Нэгэ хүн минии орожо ерэхые обёороогүй янзатай, юушьеб оролдосотой ханамжатайгаар шалган харана.

Гушаяа һаяя шахажа ябаһан дунда зэргын бэетэй, хүдэр шиираг хүн урдаһаамни эрьеэд, энеэбхилбэ.

— Сайн байна, Пүнсэг!—баяртайгаар амаршалбаб. Энэ минии танил хүнэй бага наһан балайшье хүнгэн бэшэ байгаа юм. Тэрэнэй арайхан найма наһаяа гүйсэхэдэ, түрэһэн эхэнь түрибэлгүй хүндөөр убшэлжэ, больницада ороһоной удаа һара болоод лэ наһа барашоо һэн. Тиин Хаяа нютагтаа абатаяа хамта байжа, 4-дэхи класс дүүргээ юм. Эсэгэньшье бэе муутай байшоо. Тиимэһээ Жандара нагасань Пүнсэг зээгээ Харгаата нютагтаа абаашаа бэлэй. Теэд һамтаниинь хатуу хэрзэгы зантай тула «еруул» Пүнсэгые бургааһаар шабхуурдахань багадаад, нэгэтэ бүдүүн хүндэ түмэр сахаригтай хазаараар ара нюрга рууњ хүхэ бала болотор буулгажархёо бэлэй. Гүлмэр хүбүүхэн хүл нюсэгөөр дүшэ-таби модоной газарта байһан нютагаа тэрьелжэ ерээ һэн... Иимэ гэр бүлэ доторой шалтагаан дээрэһээ арайхан гэжэ 6 класс дүүргээд лэ, эрдэмэйнгээ замые эсэслэхэ баатай болоо һэн ха. Ажабайдал гээшэ, сэхыень хэлэхэдэ, амтатай, гашуутайшье байдаг ха юм.

Мүнөө Пүнсэг Цыбикдоржиевич Суулгын арбан нэгэн жэлэй һургуулиин багша болотороо ургажа гараал даа.

—Зай, нүхэр, халта хүлеэжэ бай. Би энээхэн ажал дүүргэдхихэм,—гээд, Пүнсэг хэжэ байһан юумэеэ үргэлжэлүүлэн, хуушарһан электрохаруулай голые түмэр хэмжүүрээр хэмжэсэгээн, саарһан дээрэ харандаашаар тэмдэг хэнэ... Тиин ажалай хэшээл үнгэргэдэг таһагта оробободи. һурагшадай дархалһан түлхюур, рама, алха, һүүшэ гэхэ мэтэ ханада үлгөөтэй, мүн шэнэхэн стул, столнууд табяатай харагдана. Гараж соонь ороходо, һаяхан лэ хэшээл болоһо үнгэрһэн янзатай: машина, трактор болон комбайнууд задалагданхай.

— 1957 ондо машиноведени заажа эхилхэдээ, Пүнсэг Цыбикдоржиевич ойлгуулха талаараа түдэгэсэдэг байгша һэн,—гэжэ һургуулиин директор Дагба Дашиевич Дашиев хөөрэнэ.—Харин мүнөө машиноведени һурагшанарай мнай эгээл дуратай предмедүүдэй нэгэн болонхой. Энэнь багшын ехэхэн илалта мүн.

Пүнсэг Цыбикдоржиевич жэл бүри хорёод тракторист мэргэжэлтэниие һурган гаргажа байдаг. Тэрэнэй шабинар мүнөө яһала һайнаар хүдэлнэ. Жэшээнь, Заятуев Гомбодоржо Рыгзенов Виктор хоёр тракторстаар ажалладаг. Энэ үнгэрөөшэ зун Пүнсэг багша 30 һурагшадтайгаа 3500 хони хайшалжа, хүдөөгэй ажалшадта ехэхэн туһа хүргэһэн.

Пүнсэг ажабайдалай үргэн талые нилээд хэлээ һэн. Хэды жэл удаагаар элдэб маркын комбайнуудые жолоодожо, аймаг соогоо түрүү механизатор гүүлээ юм. Зүгөөр энэ үедэ Пүнсэгые нэгэл бодол зобоодог байба. «Хэрбээ энэ самоходно «С-4» комбайные нарижуулжа, мотоорыень хүсэтэй, дизельнэ болгоод, таряа таһалдаг ганса аппарадыень гурба болгоо һаа, илангаяа тала, жэгдэ газарта хороостой, туһатай машина болохо һэн ха».—гэжэ бододог байба. Теэд энэ машина яагаад хэхэб, хэндэ дурадхахаб?

Эдэ бүхы асуудалнуудта харюу оложо үрдеэгүй ябатарнь, сэрэгэй алба хэхэ наһан хүрэжэ ерээ бэлэй даа.

Манай орон нютагта хаанашье яба, хэншье бай—эрдэмэй харгы үргэнөөр сэлеэтэй бшуу. Пүнсэг сэрэгэй алба хэхынгээ хажуугаар эрдэм һургаалаа дээшэлүүлхые оролдобо. 7, 8, 9-дэхи класс дүүргээ.

Пүнсэг тусхай дэбтэртэй һэн. Механигтаха талаар бодол һаналаа тэндээ зураг зуража байгаад, бэшэдэг һэн.

Үнөөхи комбайн тухайгаа... Нэгэтэ һүни Пүнсэг мүнөөхи дэбтэрээ абаад, комбайнай хоёр хажуугаарһа отолдог аппарадуудыень ами аминдаа дээшэ, доошоо хүдэлдэг болгохые шэбшээд, зуража һуутараа, дежурна старшинада зэмэлүүлээ һэн ха.

Пүнсэгые үглөөдэрынь штабта дуудаба.

— Солдат Цыбикдоржиев!—гэжэ үбгэжөөл полковник хандаба, —юундэ албанай журам эбдэнэбта?

Пүнсэг дэбтэрээ һарбайба.

Хараха янзада урихан шарайтай тэрэ офицер дэбтэрэйнь хуудаһануудые дахин дахин иража хараба.

— Цыбикдоржиевич, комбайнер ябаа һэн гүт?

— Тиигээ.

— Хэды жэл?

— Арбан табатайһаа...

— Би чертёжой хүдэлмэри һайса мэдэхэб,—гэжэ тэрэ ехэ һонирхон зөөлэржэ, диван дээрэ һуухыень солдадые граждан янзаар уриба.

— Энэ машинашни яаха гэжэ һананаш, хүбүүн?

— Хүдөө ажахыда хэрэгтэйл байха. Энэ комбайные табан жэл соо толгойдоо зохёожо ябанаб.

Удангүй тэрэ полковнигой туһаар хэһэн бүхы конструкциингаа чертёж хүсэлдүүлжэ, Москва эльгээбэ. Үнишье болоогүй, уралан нарижуулгын бюрогой таһагые даагша конструктор Манаковһоо бэшэг ерэбэ.

Москва... Пүнсэг Цыбикдоржиев түрүүшынхеэ түб хото зорижо самолёдоор ниидэбэ.

...Самоходно комбайнай главча конструктор нүхэр Изаксон баяртайгаар угтан, Пүнсэгэй гарыень бариба.

— Зай, нүхэр Цыбикдоржиев,—гээд тэрэ шарайшалба,—зохёоһон машинатнай илангаяа һонирхолтой.... Теэд нэгэ, хоёр дутагдалнуудтай байна. Та өөрөө тэрээнээ мэдэрхэ байхат.

Пүнсэг харгыдаа бодожо, һанажа ябаһанаа зээлүүдтүй хэлэжэ мэдүүлбэ.

—Гадна, —гээд, ахалагша конструктор баһа нэгэ юумэ хэлэхые хүсэн, дүү нүхэртөө зүбшэл үгэн дуугарба.—Машинадаа ороо һо сэбэрлэхэ гурбан түхеэрэлгэ хэһэн байнат. Гурбанһаа байха дүрбыешье хээ һаа, орооһоной үлүү сэбэр болодоггүй байһыень практика гэршэлээ юм.

Хажуудань байлсаһан уралан нарижуулгын таһагай начальник нүхэр Шинкоренко дурадхаба:

— Иимэ комбайн хэхые дурадхаһан хэды вариантнууд бии. Теэд мүнөө дээрээ нэгыеньшье туршахагүйбди. Юуб гэхэдэ, бүри олохон нарижуулагшадай һанамжануудые хамтаруулан үзөөд, нэгэ бүхэли найдамтай юумэн болгохо гэһэн һанал бии. Танай энэ оролдолго хожомоо зондо ехэ туһа болоно ошохонь лабтай.

Тэрэ гэһэнһээ хойшо олон жэл үнгэрөө. Албанайнгаа һүүлдэ түрэл Улаан-Үдэдөө бусажа, хүдөө ажахын техникумэй механизациин отделени дүүргэөд, Суулгын МТС-тэ хэды жэл инженер-технигээр хүдэлөө. һүүлдэнь, 1957 ондо Суулгын дунда һургуулида машина заадаг багша болоод ороод, мүнөө болотор ажаллажа байнхай.

Хүдэр хүлэг—машинануудай жолоо хүүгэдтэ барюулан һургааша Суулгын багша нүхэр Пүнсэг Цыбикдоржиев иимэл хүн юумэл даа.

ХИЛЫН САДАНАҺАА

Алжирай национальна һайндэр

АЛЖИР, октябриин 31. (ТАСС). Ноябриин 1-нэй үдэр бэеэ даанги байдалай түлөө тэмсэлэйнгээ национальна һайндэрые Алжир тэмдэглэжэ байна. Городой үйлсэнүүд болон талмайнууд гоёон шэмэглэгдэнхэй. Хэдэн мянган тугууд—һаратай, мүшэтэй сагаан-ногоон республикын тугууд гэрнүүдэй орой дээгүүр хиидэнэ. Алжирай түб хотодо олон тоото гадаада гүрэнүүдэй делегацинууд тэрэ һайндэрые үнгэргэлсэхээ ерэнхэй. Тэдэнэй дунда КНР-эй, Венгриин, Чехословакиин, Польшын, МНР-эй, Суданай, Сириин болон бусад оронуудай делегацинууд бии. Айлшадай дунда Конгын герой Патрис Лумумбын һамган байлсана.

Алжирай арад энэ ехэ һайндэрөө эгээ түрүүшынхеэ амгалан байдалда тэмдэглэжэ байна. Найман жэлэй саада тээ 1954 оной ноябриин 1-дэ үсөөхэн тоото бүлэг патриодууд Ореса хадада колониальна дарлалта болон мүлжэлгэдэ эсэргүүгээр тугаа үргэн бодоһон байгаа. Энэ тэнсүү бэшэ тэмсэлһээ Алжир илажа гараа. Колониин һандарал эбдэрэл дээрэ бэеэ даанхай республика тогтоогдоһон.

Хэдэн мянган тосхонууд дайнай үедэ һандарһан, виноград таридаг газарнуудтань дайнай нүхэнүүд малтагданхай, поли дээгүүрнь шубгэтэй шабын түмэрнүүд үлэнхэй, адуу малайнь бэлшээринүүд минэнүүдээр хүреэлэгдэн хаагданхай.

Мүнөө үедэ ороноо һэргээн бодхоохо, колонизаторнуудай харата муухай үлэгдэлнүүдые хюһажа хаяха түйлай ехэ зорилго Алжирай арадай болон тэрэнэй правительствын урда табяатай байна. Эгээн түрүүшээр ерэхэ жэлэйнгээ ургасын түлөө оролдолго гаргажа, поли дээрээ намарай хүдэлмэри хэхэ хэрэгтэй байгаа һэн. Хүдөөгэй хүн зон правительствынгаа уряалда харюу болгон, эршэтэйгээр ажаллажа ороо бэлэй. Оронной олонхи районуудта хүдөө ажахын хүдэлмэришэд болон үгытэй таряашад тэрьедэжэ арилһан помещигүүдэй газар дээрэ хамтаран газараа эдлэхэ «туһалалгын комитедүүдые» байгуулаа. Үгытэй таряашадта гүрэнииинь түлөөһэгүй туһаламжа үзүүлнэ.

Алжирай засагаархид фабрика, заводууд болон бусад предприятинуудай хүдэлмэриие һайжаруулхын түлөө оролдолго гаргана.

США-да ҺУНГАЛТЫН УРДА ТЭЭХИ КОМПАНИ ЭХИЛЭНХЭЙ

НЬЮ-ЙОРК, октябриин 31. ТАСС-ай корреспондент Гарри Фримэн иигэжэ мэдээсэнэ:

Н. С. Хрущев Дж. Кеннеди хоёрой бэшэг абалсаһанай һүүлээр уласхоорондын түгшүүритэ байдалай һулархалаар, США-да баһа һунгалта тухай хөөрэлдөөнүүд эхилбэ.

Үнгэрэгшэ долоон хоног сооо һунгалта тухайгаа огто мартажархёод байһан юм. Тэрэ үедэ демократическа болон республиканска партинуудай кандидадуудай хооһон хубхай үгэдэ хүнүүд анхаралаашье табихаяа болишоод байгаа һэн.

Мүнөө һунгалтын эхилтэр һара хүрэхэгүй сагай үлөөд байгаашье һаань, энэ һунгалтада хүнүүд ехээр анхаралаа табина гэжэ хэлэхын аргагүй байна. «Ассошиэйтед пресс» агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, һунгалтын урда тээхи тэмсэл кандидадуудай болон жэжэ бохо асуудалнуудай галаар лэ эршэдэнхэй. Холбоото Штадуудай арадай урда байһан шухала шухала асуудалнууд тухай хөөрэлдөөн балайшье гаранагүй.

Зарим кандидадууд—«хэтэрхэйшүүлэй» тоодо ородог зарим республиканецууд, жэшээлхэдэ, гүлөөлэгшэдэй палатын гэшүүн Русселó, сенатор Кейпхарт гэгшэд Кубада добтолон орохо асуудалые һунгалтын урда тээхи компаниин лозунг болгоод, Н. С. Хрущев Дж. Кеннеди хоёрой хэһэн хэлсээе буруу һүргэхээе һэдэлгэ хэжэ байнхай. Тиибэшье иимэ бодолгүй, дай һүжэрөөхэ зорилготой үгэнүүдтэнь һунгагшад анхаралаа табинагүй.

«Ньюсуик» журналай болон олониитын һанамжые бүридхэдэг институдай һуралга хэхэдэнь, Америкын арадай олонхинь Кубада США-гай добтолхо һэдэлгые эрид буруушааһан байна.

Һунгалтын урда тээхи компани тухай юрэнхыдэнь хэлэхэ болоо һаа, орон дотор тон һүр һүлдэгүй, урмагүй байдалтай гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Олонхи һунгагшад республиканска болон демократическа партинуудай кандидадуудай хоорондоо ямаршье илгаагүй байһыень харахадаа, тэдэнэй алинайньшье түлөө дуугаа үгэхээ һунгуулиин участогта ошоһонойшье хэрэггүй гэжэ бодоно.

Политическэ шэнжэлэгшэ Семюэль Лубелл гэгшэ оронойнгоо олон газар нютагуудаар ябажа, һунгагшадһаа асуулта хэһэнэйнгээ һүүлээр, һуруулагдаһан һунгагшадай гурбанайнь хоёр хуби өөһэд өөһэдынгөө округһоо конгрестэ дэбжүүлэгдэһэн кандидадуудай нэрэнүүдыешье мэдэхэгүй байба.

Бүридхэлэй бюрогой мэдээнэй ёһоор, Холбоото Штадуудта 112 миллион шахуу һунгагшад бии юм. Энээнһээ урда тээхи һунгалтануудай ямараар үнгэрдэгыень мэдэхэ болоһон бүридхэлэй бюро мүнөө жэлэй һунгалтада, ноябриин 6-да һунгагшадай хахадһаань үсөөниинь шахуу һунгалтын участогуудта ошохо гэжэ багсаана. Хэдэн миллион американецуудта, илангаяа ороной урда зүгэй негрнүүдтэ хүсэрхэл гаргажа, юридическэ мэхэ гохо гаргажа гү, али штадуудай хуулинуудые баримта болгон, тэдэнэй һунгаха эрхыень хаһаха байха. Гадна тэдээнһээ бүри олон һунгагшад алишье партиин кандидадуудай арад зонойнгоо түлөө юролдолго гаргахагүйень мэдэһэн тула һунгахаяа ошохогүй.

Корейн арадай демократическа Республика. Хичунска станок бүтээлгын заводой хүдэлмэришэд энэ жэлдэ 400 гаран уралан нарижуулгын дурадхалнуудые үйлэдбэридөө нэбтэрүүлээд байна. Нёдондо жэлэйхитэй жэшэхэдэ, нэгэ станок бүтээдэг сагын 30 процентээр бага болоо. Һүүлшын хахад жэл соо, нёдондоной энэ саг соохидо орходоо 336 станогоор олые гаргаба. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: бэлэн болоһон станогууд заводой цех соо байна.

ЦТАК-ТАСС-ай фото.

ХЭЛСЭЭН ЭХИЛБЭ

ГАВАНА, октябриин 31. (ТАСС). Үсэгэлдэр, ООН-ой генеральна секретариин уялга дүүргэгшэ У Танай ерэһэн үдэр, У Тан болон тэрэниие үдэшэжэ ябаһан нюурнууд Кубын правительствын хүтэлбэрилэгшэдтэй уулзалга хэбэ гэжэ президентын канцеляриһаа мэдээсэбэ.

Энэ уулзалгада Кубын талаһаа премьер-министр Фидель Кастро, республикын президент Освальдо Дортикос, гадаадын хэрэгэй министр Рауль Роа болон бусад хабаадалсаба.

2 час 15 минута соо үргэлжэлһэн хөөрэлдөөнэйнгөө үедэ кубынхид өөһэдынгөө һанамжа, дурадхалнуудые эли тодоор хэлэжэ үгөөд, тэдэниие харгалзаа абангүй ямар нэгэн зүбшэл хэхын аргагүй гэжэ мэдүүлбэ.

Ц. ДАМДИНОВ.

ЗАЛУУ НАҺАН

Нэгэ акттай пьесэ

ХАБААДАХА НЮУРНУУД:

ДАЛАЙ — хонишон ябаһан пенмонер үбгэн.

ГАРМАСУУ—Далайн һамган.

ДУГАР—Далайн хүбүүн.

ГЫМА—Хандамын эхэ, гэрэй зэн.

ХАНДАМА—хонишон.

БАЗАР—колхозой шофер.

ЖАРГАЛ—иолхознин.

* * *

(Хүшэгын нээгдэхэдэ, сцена дээрэ Далайн гэр. Балай юумэгүй, хүнэй унтадаг шэрээ, хубсаһа хунар, аяга амһартанууд. Далай хилгааһан хуур заһаад, арадай аянгаар дуулана.)

ДАЛАЙ. Табан хурганайм даралгы.

Таагыт эрхим нүхэдни.
Тонкоруун хониной нооһон
Таанады суурхуулна, нүхэдни.
Хундаган сагаан хонидымнай
Хододоол магтажа дууланал даа.
Хубэн сагаан нооһониинь
Колхозой суу болонол даа.

(Газааһаа Гармасуу түлеэ тэбирэнхэй ороно.)

ГАРМАСУУ. Яаһан хашартай агшаб. Тэнгэриин үдэр бүхэндэ түмэр хилгааһан хоёрые хабираад һалахагүй. Хэхэ юумэеэ оложо ядаа һаа, гараад түлеэ хахалхаа яанаш?

ДАЛАЙ. Хүнэй сэнгэхэ, зугаалха юумэн хүгжэм дуун хоёр ха юм. Залуу байгаа һаа, дуушан гү, али хүгжэмшэн ябаха байгааб.

ГАРМАСУУ. Бахын һанаан далайда, бандиин һанаан хүреэндэ гэжэ бидэ хоёрой хүгжэмшэ болохомнай хэсүүл бэшэ гү даа. Залуудаа нойтон мунса ябаһанаа мэдэхэгүй.

ДАЛАЙ. Нойтон мунса гэжэ голоогүй, дала хүрэтэрни һахижа һууна бэшэ гүш. һа-һа-һа. (Далай газаа гарана. Гармасуу энэ тэрэ юумэ хэнэ. Далай ороно.) Бороо орохо болоҗо байна. Мүнөөхи хүбүүн субаяа абаад ошоо гү?

ГАРМАСУУ. Абаад гараа һэн. Хоёр-гурбан хоногой гар хүлни ехэл үбдөө, шархираа һэн. Энэ бороо болохые зүгнөө ха юм. (Гар, хүлөө бажуун һууна.)

ДАЛАЙ. Бадарша ламадал, абарал буулгажа бү байл даа. Хүл гарайнгаа үбдөө һаань, доктортo ошохоо яанаш?

ГАРМАСУУ. Наһаараа доктортo ошохогүйб. Зай, болоо. Олон таба юумэ бү тооло. Хүнэй дутуу дундые олохоодоо яагаа бэрхэбши. (Далай газаа гараад ороно. һалхин болоно.)

ДАЛАЙ. Ямар бэрхэтэй саг бологшо ааб. Тэнгэри ехэл бүрхэжэ, һалхин боложо байна. Мүнөөхи хүбүүн дүтэ нааша харагданагүй.

ГАРМАСУУ. Хойноһоонь ошохо болоо гүш, моришнни хаанаб?

ДАЛАЙ. Яаһан амитан гэшэб. һалхи шуурганай болохоһоо урид гэр тээшээ дүтэлөөрэй гэжэ хэды хэлээбиб. (Гарана. Тэнгэри дуугарна, сахилгаан сахина, бороо ороно.)

ГАРМАСУУ. Ай бурхан! Мүнөөхи хүбүүн хаана гээшэб? (Далай ороно.) Мүнөө болотор юу хэжэ ябанаш? Ошыш түргөөр.

ДАЛАЙ. Морёо эмээллээд ерэбэ бэшэ гүб. (һалхин болоно. Далай гарана. Мориной түбэрөөн дуулдаһаар холо болоно. Гармасуу сай пеэшэн дээрэ табина, гал түлинэ.)

ГАРМАСУУ. Яаһан амитан гээшэб? һалхи шуурганай болохоо байхые мэдэхэгүй. Тэрэ нооһоо һая абхуулһан хонид энэ шуурганда юун болохонь гээшэб? Тэрэ үбгэн оложо ошобо гү, али ондоо тээгүүр талиба гү? (Айхабтар һалхи шуурган.) Тэнгэри дуугарна. Буудал бууна.) Ай, бурхан, буурал баабай! (Мориной түбэрөөн дуулдана). Хэниинь ерэбэ гээшэб? (Дугар уһан шабар, нойтон болонхой ороно.) Эсэгэшни хаанаб?

ДУГАР. Мэдэнэгүйб. Хаана ошоо һэм?

ГАРМАСУУ. Шинии хойноһоо ошоо һэн. Хонидшни хаанаб?

ДУГАР. Үбэлэй байрада оруулжа хаагааб. Баабаймни үни гараа һэн гү? Юу бэдэрээд, хүнэй хойноһоо ошоно гээшэб? Хайшаа ошобо гээшэб. Сай хэл даа. (Ехэ түргэн хубсаһаа һэлгэжэ үмдөөд, нэгэ аяга уугаад гарана. Бороон ехэдэнэ.)

ГАРМАСУУ. Яахаяа ошо гэбэ гээшэбиб, оложо асарха гү. Хүлдэжэ үхөөгүй һаа, яаба даа. Ай бурхан, халаг даа. Дулаан хубсаһа абаад ошо гэхээ яаба гээшэбиб? Үхэжэ хүн боло даа, тэнэг тархи. (Мориной түбэрөөн дуулдана. Гармасуу ехэ шагнаархана.) Ерэбэ гээшэ гү? Бэшэ хэн ерэхэ һэм. (Галаа түлинэ. Газааһаа Гыма ороно.) Ши хаанаһаа ябанаш, энэ бороон соо?

ГЫМА. Басагамни үгыл.

ГАРМАСУУ. Юун гэнэш? Хаана ошоо һэм?

ГЫМА. Энэ үглөөгүүр эртэ хонидтоо ошоһон юм. Мүнөө һая гэртээ ерэһэмни, ерээгүй байна. Энэ бороо, һалхи шуурганда хаана ябана гээшэб? Яахаш мүрөө оложо ядахадаа ерэбэб. Дугар хаана гээшэб? (Бархирхаа һанана.)

ГАРМАСУУ. Дугар эсэгээ бэдэрхээ һаяшаг гараа һэн. Ямар муухай юумэ боложо байнаб. Өөрөө хаана ошоһон хүмши?

ГЫМА. Центр ошоод ерээб. Хаанаһаа дайралдаад ошоо һэнбиб. Үглөөгүүр наран гараад байһан юм һэн, иимэ юумэн болохоо байна гэжэ хэн мэдэбэ. Яаха хээхэ болоо гээшэбиб. Ганса басагаа орхёод, һуужа байха саг бэшэ. (Гарахаа байтарнь, мориной түбэрөөн дуулдана.)

ГАРМАСУУ. Ерэбэд бэшэ гү? (Дугар ор...)

ГЫМА. Дугар... (Бархирна.) Басагам... Басагам үгы. (Үгэеэ хэлэжэ ядана.)

ДУГАР. Юун?.. Юу хэлэнэт? Ёһоор, хүнэй ойлгохоор хэлыт. (Далай ороно.)

ГЫМА. Басагамни хониннһоо мүнөө болотор ерээгүй.

ДУГАР. Хайшаа ошоо һэм? (Дугар хубсаһаа һэлгэжэ үмдэнэ.)

ГЫМА. Урагшаа гараа һэн.

ДАЛАЙ. Бургааһа шугыда хонидоо оруулжа ээрэхэдээ болохо. Энэ ямаан даха халуун сай хоёрые абаад яба. Ямаан дахынгаа үһые газаашань урбуулаад үмдэхэ юм. (Дугар гарана.)

ГЫМА. Олохо гээшэ гү? Ятараа ороһон бороо гээшэб. Орой болоҗо захалба.

ДАЛАЙ. Бараг даа, һанаагаа ехээр бү зобо. Эдэ залуу зон маанартаа орходоо холо бодолтой байха. Тэндэ ябаа һаа, хааха ухаам хүрэхэгүй байгаа. Гэр тээшээ туужа асарха байгааб. Энэ ехэ бороо шуурганда гэртээ асараад, хаана хаахабши. Аяар наанаһаа абаашажа хаагааб гэнэ. һая нооһоо абхуулһан хонид энэ ехэ бороодо зууража үхэхэ байгаа. Тэрэ, дулаан дал соо хэдэн үдэр бороогой ороошье һаань, зуурахагүй.

ГАРМАСУУ. Хаана ябахадашни оложо ошооб?

ДАЛАЙ. Шугы бургааһаар хараашалаад, тэрэ буусада ошоходом, тэндэ хаалтатай байгаа. Муу хонидые гэр соо оруулжа хаагаад байтарни, ошоо. (Гыма һуужа ядана.)

ГЫМА. Яаһан үни боложо байна гээшэб? Олоо гээшэ гү? (Үүдээр шагаажа харана. Балай харанхы болошобо. Ямар бэрхэтэй боложо байнаб. Тугаарай эртээнһээ Дугартай ошохоо яаба гээшэбиб. һуужа байха арга һалаа, хойноһоонь ошохом. (Гарахаа забдана.)

ДАЛАЙ. Байз... Хаана энэ харанхыда ошохошниб? Нэгэ бага хүлеэ, үни болоо һаань, би ошолдохоб. Газаа гал носоохо байна. Машинын хоёр муу мөөр байгша һэн, тэрэ хаанаб?

ГАРМАСУУ. Тэрэ зүүн тээ хэбтээ һэн.

ДАЛАЙ. Бензин бии гү?

ГАРМАСУУ. Шэл соо байгшал, бензин гү, али харшиин гү. (Гармасуу ханзын хойноһоо абажа, шэлтэй бензин үгэнэ. Далай абажа гарана. Бороо бүри ехээр ороно. Далай түмэр сохино. Хашхарна.)

ГЫМА. Юундэ хашхарба гээшэб?

ГАРМАСУУ. Хүн хашхараа бэшэ гү? Юундэ миин байтараа хашхархаб. (Далай ороно.)

ГЫМА. Юун болооб? Юундэ хашхараабта?

ДАЛАЙ. Хүн хашхараа.

ГЫМА. Хаана?.. Ямар хүн гээшэб?

ДАЛАЙ. Хойно. (Мориной турьяха дуулдана.)

ГЫМА. Ямар хүн ерэхэ ёһотойб? (Ехэ айһан шарай харуулна. Дугар ороно.) Олоо гүш?.. Юундэ ерэбэш?

ДУГАР. Олоо. һанаагаа ехээр бү зобогты. Урда шугы соо хонидоо тогтоожо байна. Гал түлихэ аргагүй, эндэһээ тэрэ муу баллон, бензин абаашахаа ерэбэб. Харанхы гээшэнь!

ГЫМА. Дугар, бурхамни болобош даа.. Хэр дааргааб?

ДУГАР. Балай ехэ дааргаагүй. Тохомоороо бэеэ орёожо уяад, дүрөөбшээ тархи дээрээ үмдөөд, ехэ нороогүй байгаа.

ГЫМА. Сай уужа дулааса. (Гармасуу сай, эдихэ юумэ үгэнэ.)

ДАЛАЙ. Хойноһоо юундэ ерээбши? Юундэ хашхарааабши?

ДУГАР. Гэрһээ алад гараад ябаһан байгааби. Моримни ехэ хашин болоо, тиихэдэнь хашхарааб.

ДАЛАЙ. Хаанаш ябабал, морин гээшэ гэрээ алдахагүй, олохо юм. Төөрибэл мориной ама татахагүй, жолоогоо һула табяад ябаха юм. Зай, дулаасаад, дулаан хубсаһа үмдөөд, ошо түргэн. Тэрэ баллон хоёр болгоод, ганзагалаад ошо. Хурса һүхэ хаанаб?

ГАРМАСУУ. Түлеэн дээрэ байһынь асараа һэм. (һүхэ үгэнэ. Далай һүхэ абаад гарана.)

ДУГАР. Эдихэ юумэ абажа ошохо байна.

ГАРМАСУУ. Абангүй яахабши. (Эдихэ юумэ бэлдэнэ.)

ГЫМА. Хонид зууража үхөөгүй гү?

ДУГАР. Үгы. Алхана хадын үбэрэй үндэр боролжо соо оруулжа ээрэһэн байгаа.

ГЫМА. Яагаа бэрхэ олообши. Би наһаараа тэндэ хүрэжэ ошохогүй байгааб. Би шамтай ошолдохомни.

ДУГАР. һанаагаа бү зобогты. Би үглөөгүүр болотор байлсаад, хонидыень наашань гаргалсаад ерэхэб. Амаржа эндээ унтагты.

ГЫМА. Минии мори унаад ошо. (Далай ороно.)

ДАЛАЙ. Баллон хоёр болгоод, ганзагалбаб. Зуруулаа норохогүй газарта хэжэ яба.

ГЫМА. Минии мори унаад ошог. Яһала номгон морин, нэгэ һорхигод гээд булгихадаа болохо, ойлгожо ябаарай, Дугар.

ДАЛАЙ. һанаа амар унгжа ябаһан морёороо ошо, яаха һэм, энэ харанхыда. Бороо нэгэ бага намдажа байна. Бензин абаа гүш?

ДУГАР. Абаа.

ДАЛАЙ. Сай халаажа ууха тогоо абаа гүш? Сай туулмаг соо хээд үгэ. Шанажа, халуу орожо байхал.

ДУГАР. Эжы, тогоо, сай хээ гүт?

ГАРМАСУУ. Үгы, мартаад байнаб. Яагаа бэрхэ хэлэбэш.

ДАЛАЙ. Төөрижэ бү орхи. Энэ урда хадаяа хараад ошоходоо төөрихэгүйш.

ДУРАГ. Юундэ төөрихэбиб. һанаагаа бү зобогты. (Дугар гарана. Мориной түбэрөөн дуулдана. Тэнгэри дуугарна, сахилгаан сахилна. Дугарай дуулаха ехэ тодоор дуулдана.)

Аадархан шуурганай болоошье
һаа,
Ардагхан моримни абархал даа.
Айдархан Хандамын ядалдаашье
һаань,
Аршалхал нэгэн байхал даа.
Хатуухан шуурганай болоошье
һаань,
Хазаартал моримни абархал даа.
Хайратайхан Хандамын
ядалдаашье һаань,
Харалсахал нэгэн байхал даа.

(Далай, Гыма, Гармасуу гурбан нюур нюураа харалсаад, зосоогоо ехэ баяртайнууд миһэд гэлдэнэд.)

ГЫМА. Энэ мүнөөнэй залуушуул ямаршье бэрхэ сагай болоходо сухарихагүй, зоригтой түрэһэн зон гээшэ ха даа.

ДАЛАЙ. Партиин һургаал хүсэн ха юм. Харана, дуулана бэшэ гүт. Гагарин Титов хоёрые харана гүт? Бурхан бэшэ, хүнһөө гараһан хүбүүд байха. Энэ хэнэй һургаал гэжэ һананат?

ГАРМАСУУ. Партиин ааб даа. (Абяан дуулдана.)

ГЫМА. Энэ юун абяан гээшэб? Дуулана гүт? Али минии шэхэн буруу дуулана гү? (Булта шагнаарханад).

ДАЛАЙ. Машина абяа гарана бэшэ гү? (Далай газар дээрэ хэбтээд шагнана.)

ГАРМАСУУ. Юу газар тэбэреэд хэбтээ хүмши, гараад харыш!

ДАЛАЙ. Миин хэбтэнэ бэшэб, шагнажа байнаб.

ГАРМАСУУ. Зүнтэглэхэдөө элдэбээр аашалхаш гү? (Гыма гарана.)

ДАЛАЙ. Шара шубуун бэшэ һэн хойноо, энэ харанхыда юу хараха зомта? (Гыма газааһаа ороно.)

ГАРМАСУУ. Зай, юу харабаш?

ГЫМА. Балай харанхы. Хүнүүд дуугаралсаһаар ерэбэ хэбэртэй.

ДАЛАЙ. Юун зон гээшэб? Мүнөөхи хоёрнай юундэ ябагаар ерэхэ һэм. Энэ харанхыда бэшэ хэн ерэхэ ёһотойб? (Гайхаһан шарай харуулнад. Хүнэй дуугаралсаха дуулдана.)

ГЫМА. Эрэ хүнүүд?

ГАРМАСУУ. Үүдээ шэбхэдэ. (Далайда шэбэнээд хэлэнэ.)

ДАЛАЙ. Үүдээ шэбхэдээд яахашниб? (Газааһаа Базар Жаргал хоёр ехэ даараһан оронод.)

ДАЛАЙ. Та хоёр хаанаһаа ерэбэт?

БАЗАР. Таанадта туһалхаяа ябаһан аад, шуурганай ехэ болоходо зуураа уһа шабарта һуужа, хамаг бензинээ дууһаабди. Яагаа бэрхэ газаагаа гал носооһон байгаабта. Галай толо хаража ерээбди. Энэ хонидтнай хаана гээшэб?

ДАЛАЙ Баруун үбэлэй буусада хаагаабди.

ЖАРГАЛ. Гыма, хонидтнай хаанаб?

ГЫМА. Алхана хадын үбэрэй үндэр боролжо соо гэжэ Дугар хэлэжэ ерээд, эндэһээ гал носоохо гэжэ машинын мөөр, бензин абаад ошоо һэн. Баарһан оложо ошоо гү?

БАЗАР. Ши зүб хэлээ байнаш. Тугаар харагша галнай тэрэ байгаа.

ГЫМА. Юун галаа хэлсэнэт?

БАЗАР. Түрүүн танайда хүрэхэ гэжэ гараһан хоёр аад, энэ зүүн үндэр гүбээ дээрэ арай гэжэ гараад, бензэимнай дууһашоо. Хоёр тээмнай гал харагдаа. Энэ Жаргал Ал...на хадын үндэр бургааһан соо гэжэ хэлэнэ.

ДАЛАЙ. Ангууша хүн газараа тухайлхал байха. (Жаргал ехээр миһэлзэнэ.)

ЖАРГАЛ. Би шамда хэлээ хамнайб. (Хоолойгоо заһана.)

БАЗАР. Жаргалнай ангуушан гэжэ магтуулхадаа ондоохон болошобо. Тугаарай уһа шудхуулһан зумбараадал юумэ һуугаа һэн. Мүнөө ниидэхээ байһан дальбараадал болоод һуунал. һа-һа-һа.

ГЫМА. Баарһан оложо ошоо ха юм. Галай харагдаа хадань ошохом. (Гарахаа һанана.)

ЖАРГАЛ. Бидэ ошоё. Морид бии гү?

ДАЛАЙ. Ошожо харагты. Хонид зууража болохо.

БАЗАР. Ехэ хүйтөөр һалхилжа байна, сэлмэхэнь ха. (Базар часаа харана.) Дүрбэн час боложо байна.

ЖАРГАЛ. Зай, ябая! (Жаргал, Далай, Базар гурбан гаранад.)

ГЫМА. Ёо-ё-даа, һанаам амарба. Дугарай үгы һаань, юун болохо байгаа гээшэб. Бэшэ хэн тэндэ ошоод, гал түлихэб, тэрэл хоёр байгаа ёһотой. (Далай газааһаа ороно. Мориной түбэрөөн дуулдана. Дуу дуулан ад.)

Хадатай хабсагайтай хамаагүй —
Хазаартал моринДоо найданам
даа.
Уһатай шабартай хамаагүй. —
Унаашал морингоо найданам даа.

ДАЛАЙ. (һанаа алдана.) Иимэл ха юм даа, эдь, залуу наһан гээшэ. Ээ даа, иимэл ябагдаһан бэе гээшэ даа.

ГЫМА. Гармасуу һэримжэтэй бай. Гэнтэ мэдээгүй байтараа, ондоо залуу һамгадта абтажа болохо. Орохо гараха үүдээ оложо ядажа, уур сухалаа гаргажа, аяга табагаа иишэ тиишэнь шэдэжэ бү бай... һа-һа-һа! Түрүүн энэ тархиингаа оройн саһа харлуул, тэрэ тогооной хөө байна. Тиигээд энэ залуу хүбүүдтэл дуу дуулаад гүйлгэ, үрхын нүхэ руу унажа бү ухэ. (Булта энеэлдэнэ.)

ДАЛАЙ. Үхэ ухатэрөө хүхюу омогтой ябаха ёһотой. Мүнөө ямар һайхан саг боложо байнаб. Жаргал, жаргалаа багтаажа ядаһан зон гээшэбди. Би мүнөө дала хүрэжэ байгааб. Ямар хуули арад зоной түлөө хамаг хүсэ шадалаараа оролдоноб? Саашаал үшөөл хүдэлхэ дурамни хүрэнэ, ээ, нэгэ заа залуу ябахаа яагаабиб. (Мориной түбэрөөн дуулдана. Гыма үүдээр шагаажа харана.)

ГЫМА. Ерэбэд?

ГАРМАСУУ. Булта ерэбэ гү?

ГЫМА. Хоёр хүн гэжэ харанаб.

ДАЛАЙ. Халуун сай бии гү? Гал дээрэ түргэн табяад халаа. Тугаарай юу хэжэ һуунаш. (Булта хүдэлнэд. Гал түлинэ, сай табина. Хандама Дугар хоёр оронод.)

ГЫМА. Басагамни, амиды гүш? (Тэбэринэ.)

ХАНДАМА. Эжы, яагаабши?..

ГЫМА. һанаагаа зобожо, голоо таһархаа байгааб. Дугарай үгы һаа, юун болохо байгааб? Талаан болоходоо, Дугар гэртээ байжа абарба гээшэ. Дугар, һайн даа, наһаараа мартахагүйб.

ДАЛАЙ. Сай уужа, халуу орогты.

ДУГАР. Ехэ даараагүйбди. (Гармасуу эдихэ юумэ хэжэ үгэнэ.)

ГЫМА. Хонид зууража үхөөгүй гү?

ХАНДАМА. Хоёр-гурбан хонид зуурахаа һанаа. Тохомоор орёогоод, галай хажууда асаржа, халуун хара сай шудхаабди.

ГЫМА. Бараг гү даа?

ХАНДАМА. Ямаршьегүй болоод ошоо һэн. Базар ахай Жаргал хоёр маанадые эльгээгээ. Үдэр болохотойнь адли, бургааһанһаань гаргахабди гэнэ һэн.

ДУГАР. Бургааһан соо байжа ээлээ даа. Булта зуураха байгаа. Хоёр-гурбаараа зууража байхадань айхаар байгаа, олоороо зуураа һаань, хараад байхаһаа бэшэ юушье хэхэ аргагүй байгаа.

ДАЛАЙ. Жэлһээ жэлдэ малшад ехэл зобоно гээшэ. Үбэл зунгүй шуурга һалхин, сагаан тала дайда. Малаа абархаһаа байха бэеэ абархань бэрхэ сагууд болодог. Хэдэн жэлэй урда нэгэ зун айхабтар ехэ шуурга һалхин боложо, колхоздо али ехэ гарза гай болоо һэм?

ГЫМА. Наһаараа мартахагүйб гэжэ һанагшаб. Хаража ябаһан малаа үхүүлхэ бэрхэл байгаа һэн. Тэрэ бороо соо минии арбаад хонид зууража үхөө һэн. һанахадаа айдаһамни хүрэгшэ. Хүн олон байгаа, яахаш аргагүй байгаа һэн. Хүнэгөөр уһа адхажа байһандал, бороо һалхин болоо һэн.

ДАЛАЙ. Үдэр болобо. Бидэ хоёр хонидоо наашань гаргажа асарая. (Далай Гармасуу хоёр хубсаһаа үмдэнэд.)

ДУГАР. Таанар хаана ошохотнайб? Би асаруужаб.

ДАЛАЙ. Бидэ асархабди, Та хоёр дулаасагты. Хубсаһаа хатаагты. (Далай Гармасуу хоёр гаранад.)

ГЫМА. Би хонидтоо ошохом. Ши, басаган, мүнөөдэр амара.

ХАНДАМА. Эжы, би ошохоо байнаб. Та гэртээ харигты.

ГЫМА. Үдэр хойноһоомни ошоо һаа, ошоорой. (Хандамада шэбэнээд хэлэнэ.) Ши Дугараа гэртээ абаашаад, сай уулгаарай. (Гыма гарана.)

ДУГАР. Хандама! Ши ямар ехэ хатуу зүрхэтэй хүн байгаабши?

ХАНДАМА. Яагааб?

ДУГАР. Энэ ехэ аадар шуурганда хонидоо гэртээ асарангүй, тэрэ холо бургааһан руу туужа ороходоо, юу бодожо ябаабши? Хүнэй олоогүй һаа, яаха байгаабши? Гал түлихэ аргагүй байһан байнаш.

ХАНДАМА. Гэртээ асараад хаана хааха байгаабши? Дулаан дал сарай байгаа һаа зэргэтэй, тиимэ юумэ үгы ха юм. һая нооһоо абхуулһан хонид юун болохо гэжэ һананаш. Шугы бургааһан соо байжа, булта бүрин бүтэн үлэбэ бэшэ гү?

ДУГАР. Минии оложо ошоогүй һаа, юун болохоёо байгаабши?

ХАНДАМА. Үмсын зөөри бэшэ. Хамтын зөөри хадань, энэ ехэ аадар шуурганай боложо байхадань, заатагүй хүн оложо ерэхэ гэжэ һанаһан байгааб. Малай бэлшээритэй газартаа һайн хабарай, зунай, намарай байра байдал барихаа ядадаг зон гээшэбибди?

ДУГАР. Жэлһээ жэлдэ түсэб зохёолгон болохо, саарһан дээрэ хамтын суглаанай тогтоол гаргаха. Тэрэнээ дүүргэжэ байхыень харагшагүйб. Хооһон тогтоол болоод хосоржо байгша. Иимэ байдалтай байхада яажа мал олон болохоб?

ХАНДАМА. Ши юу хаража байнаш? Хэлэхэеэ яанаш?

ДУГАР. Ши юу хаража байнаш? Хамта 10 класс дүүргэжэ ерээд байна бэшэ гүбди? Урдаа бариха диплом үгы һэн хойномнай ши бидэ хоёрой хэлэһэн үгэ тоохо юм гү? Хайшан гэжэ дипломтой боложо гараха гээшэб?

ХАНДАМА. Дипломтой боложо гараа һаа, гэнэ гүш? Хүдөө ажахые һайса табан хурган мэтэ мэдэхэ хэрэгтэй. Ямаршье дипломтэй байбал, ажал мэдэхэгүй зариман байдаг.

ДУГАР. Ерэһээр жэл боложо байнабди. Ехэл юумэ ойлгожо абааб гэжэ һананаб. Энэ совхоз дээрэ хүдэлхэ гээшэ зүб байна даа. Би мүнөө худөө ажахын ямаршье ажалда ороод хүдэлхэдөө торохогүй болооб.

ХАНДАМА. Ямаршье ажалда ороод хүдэлхэб гэжэ бардамлана гээшэ хаш. Мүнөө һая диплом диплом гэнэ бэшэ һэн гүш. Дугар, һөөе, мүнөө жэл заочноор худөө ажахын институтда ороо һаамни яахаб?

ДУГАР. Тон зүб хэлэнэш. Совхоз дээрээ хүдэлжэ байгаад һурахабди. Бэе бэедээ туһалалсахабди.

ХАНДАМА. Зүб, үнэн зүрхэнһөө хүдэлхэбди, һурахабди. Маанарай, залуу зоной, хүдэлөөгүйдэ хэн хүдэлхэб? Үбгэд хүгшэд гү? Мүнөө хамаг хүдэлмэри оньһон техникын болоо. Энээнэй хүсэ абажа, хэн хүдэлгэжэ шадахаб? Бидэл, һургуулитай болоһон залуушуул.

ДУГАР. Тон зүб. Мүнөө хонин гээшэ ямар ехэ олзо доход совхоз, колхоздоо үгэнэ гээшэб. Жэл бүхэндэ хэдэ мянгаар үдэжэ, олон боложо байнаб. Жэлһээ жэлдэ байра байдалыень һайн болгохо, эдихэ хоолыень элбэгээр абаха. Энэ хэнэй уялгаб? Маанарай! Эдир залуу зоной!

ХАНДАМА. Малай байра һайнаар бариха гэжэ тон зүб. Байгаалиин уларил хэдэн ондоогоор хубилна гээшэб. һалхи бордоһон, шуурга саһан, мүндэр аадар. Энэ аюулһаа малаа абархын түлөө бэлэн байха ёһотойбди.

ДУГАР. Тон зүб. Хатуу зүрхэтэй байһандаш баяр хүргэнэб!

ХАНДАМА. Намда ехэ туһа хэһэнэйш түлөө шамда ехэ баярланаб!

ХҮШЭГЭ

„Эрдэм“ совхозой һонин

ОРОЛДОСОТОЙ ХОНИШОН

Коммунист Цыбикжап Жапов дүрбэн жэлэй саана өөрынгөө һамган Дашима Бадмаеватай «Эрдэм» совхозойнгоо табадахи отделенидэ эхэ хонидой отара даажа абаһан юм. Мүнөө хүрэтэр энэ ажалдаа хүдэлжэ, нүхэр Жапов совхозой нилээдгүй дүй дуршэлтэй түрүү хонишодой нэгэн болонхой. Жэлһээ жэлдэ хонишон ажал дээрээ амжалта туйлана. Тэрэ хододоо 100 толгой эхэ хониннһоо 90-һээ доошо бэшэ хурьгадые абадаг.

Мүнөө нүхэр Жапов 640 толгой хонидые харууһалдаг. Энэ жэлдэ 100 эхэ хонин бүриһөө 96 хурьга абажа, гарза хоролтогүйгөөр түлжүүлээ. 21 центнер нооһо гүрэндөө тушаажа, түсэбөө үлүүлэн дүүргэбэ. Хонишон өөрынгөө хүсөөр малдаа үбһэ тэжээл бэлэдхэдэг юм. Мүн энэ жэлшье 500-һаа үлүү центнер үбһэ, 15 гектар талмай дээрэһээ зелёнко хуряажа абаа. Хашаануud болон бусад байрануудаа заһабарилаад, үбэлжэлгэдэ түгэс бэлэн болонхой.

Итэжэ партиин гэшүүн Цыбикжап Жапов оролдосотой шударгы ажалаараа совхозой түрүүшүүлэй зэргэдэ гаранхай.

ЗАЛУУ МЭРГЭЖЭЛТЭ

Санжимитып Намсараев хүдөө ажахын техникумэй ветеринарна отделени дүүргээд, түрэһэн нютаг —Боом тосхондоо (3-дахи отделени) хүдэлхөөр ерэһэн юм. Тиин өөрынгөө мэргэжэлээр ажаллан, шадабаряа дээшэлүүлжэ ябана, хүдэлмэридөө ханамжатайгаар хандадаг, бэрхэ мэргэжэлтэ болонхой.

Нүхэр Намсараев мүн баһа малшадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулалсана. Тэдэндэ газетын һонинуудые ходо хөөрэжэ үгэдэг, партиин, арадайнгаа урда табигдаһан зорилгонуудтай танилсуулдаг.

Мүнөө Санжимитып Намсараев Коммунис партиин гэшүүн болонхой.

Манай орон дотор коммунизм байгуулха агууехэ хэрэгтэ өөрынгөө хубитые оруулжа ябаһан залуу мэргэжэлтэ-коммунист Намсараевта саашадаа амжалтатай ябахыень хүсэе.

Лубсан-Дондок Гомбоев.

Мухар-Шэбэр.

ХҮҮГЭДЭЙ БУЛАН

Д. Хилтухин

ГЭДЭҺЭЭ ҮЛДЭҺЭН ПОРШООНХОН...

Гэдэһээ үлдэһэн
Поршоонхын —
Гэмэргэн гээшэнь
Ёо-ёх-хо!
Түймэршэд мэтэ
Үймэлдэнэ —
Тухэреэн үдэр
Гүйлдэнэд.
Шаг шууяаниинь
Гайхалтай —
Шагшага мэтэ
Байбалтай.
Орой һүнишье
Болоходо
Огто унтанагүй
Ходол.
Яахабши даа —
Хооһон хотонь.
Ябашье һаань,
Амаяа тодон,
Тэбшэ соогоо
Хэбтэнэд.
Тэрэнь хооһон —
Тэбдэнэд.
Гэдэһээ үлдэһэн
Поршоонхын —
Гэмэргэн гээшэнь
Ёо-ёх-хо!
...Үүдэниинь гэнтэ
Онгойбо.
Үхибүүд тэндэһээ
Тонгойбо.
Бата хүбүүн
Түрүүлээд,
Бардам янзаар
Үгүүлээ:
— Ятараа таанад
Гэгээбта?

Ямар юумээ
Гээгээбта?
Уйлан тэдэнь
Эхилбэл —
Ушар байдалаа
Хэлэбэл:
— Харыт эрхим
Хүбүүд —
Хаанаш хооһон —
Зэбүүн.
Хуһан тэбшэ
Хооһон —
Хургаар дарама
Тооһон.
Балгаш уһан,
Балгаш
Байхагүй эндэ —
Алгал!
Хаһатай халуун
Кашаш
Хаанаш үгы,
Хаанаш.
Иигээд лэ баран
Гэгэнэбди,
Эдихэл юумэ
Эринэбди.
Хүбүүд бодолгото
Болобо.
Хүнэг тудхуур
Олобо.
Алиш тээшээ
Тарабад.
Амтан бобы
Асарбад.
Монсогор горох
Суглуулаа.
Морхооб баһал
Буйлуулаа.

Гэдэһээ үл...
Поршоонхы...
Гэмэрхэ бо...
Орхёош һаа,
Үшөө бар...
Үгүүлбэд,
Үһэрин та...
Мэдүүлбэ:
— Утэр т...
Хүдэлэгты...
Үлүү ехэ...
Ходологты,
Үгы һаат...
Сухалдаад,
Үхибүүд т...
Дахалдаад,
Наадахуул...
Мэдэгты,
Наашань а...
Мэгдэгты.
...Хүбүүд т...
Гомдоогүй,
Хүнэгөө ха...
Тогтоогүй.
Ажалша з...
Харуулан,
Амархы м...
Бултуулан
Гэгүүр оло...
Поршоонхы...
Гэдэһынь с...
Орхёо лэ!
Иимэл бэр...
Багашуул
Энэ нютаг...
Бии бшуу!

А. ЖАМБАЛ...

Мотокросс

Октябриин 28-да Улаан-Үдын шэлэй оньһожоруулагдамал завод шадар, Агууехэ Октябриин 45 жэлэй ойдо зорюулагдаһан метрокросс үнгэргэгдэбэ. Мүрысөөниинь туд бүриин, мүн командануудхоорондын түрүү һуури эзэлэлгээр 30 километрэй зайда болоо.

Туд бүриин түрүү һуури эзэлхын түлөө шанга тэмсэл болоһон байна. Автомотоклубай мотоциклист Эно Аниярв 30 километрэй зайе 39 минута 58 секунда соо гаталжа, нэгэдэхи һуури эзэлбэ. Дээрэхи зайда 45 минута 52 секунда соо гүйлгэжэ ерэһэн Э. Я. Лаптев хоёрдохи һуурида гаранхай. Гурбадахи һууриие В. Н. Красиков эзэлээ. Тэрэнэй саг —47 м. 25 сек.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ...
циклын парадта ...
шад. 2. Урилдаана...
А. КУРТИГАЙ...

Бургалтайн 8 жэлэй һургуу...

9 МЯНГАН ХИРПИИСЭ

Үнгэрөөшэ зун ахалагша классуудай һурагшад барилтын бригада болон хамтаржа, Хабшаг гэжэ газарта харпиисэ сохиһон байна.

Энэ бригадынхид богони болзор соо һайн шанартай 9 мянган хирпиисэ сохижо талдаа. һурагшадые 8-дахи классай һурагша Донир Сосоров хүтэлбэрилөө. һурагшадай сохиһон хирпиисээр һургуулиин олон пеэшэн һэльбэн заһабарилагдаба.

«ДОЛООН ЖЭЛЭЙ СПУТНИК» ГЭҺЭН НЭРЭ ЗЭРГЫН ТҮЛӨӨ

6 «а» классай пионернүүд «Долоон жэлэй спутник» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргын түлөө тэмсэхэ уялгануудые бүхэсоюзна радиолинейкэ дээрэ абаа.

Тэдэнэр номоо һайнаар үзэхын хажуугаар 110 килограмм хаягдаһан түмэр, тус тустаа 15 хүнэг үнэһэ, 5 хүнэг шубуунай аргал суглуулха юм. Мүн бишыхэн библиотекэ суглуулжа һургуулида бэлэглэхэ байна.

ҺОНИРХОЛТОЙ ...

Совет хэмэл одые ...
табиһаар 5 жэлэй ...
лагдаһан вечер һург...
гэргэгдэбэ.

«Замбуулинай ...
тэһэн һонирхолтой ...
кын багша Д. Ш. Р...
шаа. «Замбуулинай» ...
бодогдоо.

ТҮРҮҮШЫН ЧЕМ...

Зунай спортын се...
гада зорюулагдаһан ...
тикээр мүрысөөн ...
6—8-дахи клас...
рагшад утые, үндэры...
60 метртэ урилдаа...
хэбэ. 8-дахи класс...
С. Цыденов, С. Ой...
утые—4 м. 33 см., ...
25 см. харайжа, ...
лоо. Басагадай дун...
лонова (7 кл.) эрх...

Редакторай орл...
М. Н. ...

Манай адрес, телефон...

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Улан-Удэ, ул. Ленина ...
ФОНЫ РЕДАКЦИИ: редактора—46-32, зам. редак...
ответ. секретаря—27-37, отделов: партийной жизни ...
—24-74, сельского хозяйства и советского строитель...
промышленности, транспорта, информации—35-14, ...
литературы и искусства—34-05, писем и рабсельк...
отдел переводов и корректорская—35-95, бухгалт...
Для междугородных переговоров — 16.
Гор. Улан-Удэ, типография Министерства ...
Бурятской АССР.
Н00598. Зак. ...

БУРЯАД ҮНЭН

4-дэхи нюур

1962 оной ноябрийн 2.